

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 10. V Celovcu 15. oktobra 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za XXI. pobinkoštno nedeljo.

(Od našega dolga in naših dolžnikov; gov. E. G.)

Popolovac 15/10 893 + 5/18105
„Ko je kralj začel rajtati, bil je prednj postavljen eden, kateri mu je bil dolžen deset tavižent talentov.“ (Mat. 18, 24.)

Vvod.

Danešnje sv. evangelje nam razkazuje, kako veliki dolžniki da smo pred Bogom, in da bo Bog z nami ravno tako ravnal, kakor ravnamo mi s svojim bližnjim. Desettavižent talentov bil je evangeljski hlapec dolžen svojemu gospodu, dvajset milijonov goldinarjev po našem denarju; pač neizrečeno velik znesek! Pa tudi mi nismo nič manj veliki dolžniki pred Bogom, in naj bi Bog ravnal z nami po ostri svoji pravici, ne preminil bi nobeden dan, o katerem bi ne zagledali okrog nas kakega znamenja njegove jeze. Potop bi spet prišel, in žvepljeni ogenj bi iz nova deževal, da bi pokončal tiste, ki Boga zaničujejo, in s svojimi hudobijami sklicujejo jezo božjo iz nebes doli na zemljo, ko bi dan na dan ne skazoval Zveličar Očetu svojih bratov, in mu s svojo spravno daritevjo nove zaveze nazaj ne deržal roke, ktera nas misli pokoriti in strahovati po svoji pravici.

O da bi pač šibe božje jeze ne prišle nad nas! In ravno zato spoznajmo, danes svoj veliki dolg, ljubi moji! in učimo se iz serca odpustiti in ljubiti svoje sovražnike, da tudi mi odpuščenje zadobimo. Tedaj rečem:

1. Veliki dolžniki smo pred Bogom; in že zavoljo tega

2. moramo odpustiti svojim dolžnikom (razčlajivcem).

To bodi zapopadek našega danešnjega premišljevanja. Zvesto me poslušajte!

I. del.

Gospod Bog nas z dobrotami obklada; mi nehvaležniki pa v hudo obračamo božje dobrote. Nebo in zemljo je stvaril Bog, in vse, karkoli nam serce zveseljuje, je božji dar. Kako pa zahvaljujemo Boga za vse te dobrote? Nebesa so božji tron, in zemlja je podnožje božjih nog; in nebesa preklinjamo; zemljo pa oskrunjamo s svojimi grehi.

Vsako novo, mlado jutro je nov dar iz božjih rok in vsako jutro in vsak mladi dan ponavljamo stare grehe, si nov dolg nakladamo na starega.

Kedar tiha luna mirno plava po ponočnem nebu in se leskeče gori nad nami brezštevila zvezd, kakor bi nam kviško migale; kedar vse stvari v praznični tihoti sklicujejo človeka, da bi prišel, ter premišljeval vsemogočnost božjo in veličastvo Gospodovo, kateri je čuden v svojih delih, gre si človek, in skrije se v tamo in doprinaša dela tame.

Jed in pijača je božji dar. Dobrotljivi Oče v nebesih položil je čudno moč v zernje, da zerno skali in raste in stotern sad obrodi. Dal je Bog tudi dež in solnčen sij. — Mi pa se poslužimo božjih dari v nezmernost in požrešnost, v žertve in samogoltnost.

Človek, krona stvarjenja, ima ravno hojo, pa proti nebu pogleduje in moli Gospoda, Boga vojsknih trum, ki nad zvezdami kraljuje. — Toda namesto kviško pogledovati, ter Bogu čast in hvalo dajati, pobesi le rad svojo glavo, in obrača svoje misli v svoje hude strasti in pregrešno poželjenje svojega serca, in se v svet zamakne in zarije v posvetne sladnosti in dobrote, ravno kot kert v zemljo.

Zemlja je hiši podobna. Bog jo je naredil. Na stenah, po stropu in na tleh te hiše so podobe, malanje in zlati napisi, kateri razkazujejo, kako mogočen, moder in dober da je Stvarnik. Človeku je pamet dana, da vse to pregleduje in prebira; toda namesto občudovati božje stvarjenje, se človek zgubi le rad v mehkužnost, lakomnost, samopridnost itd.

Zveličar je učil: „Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma.“ Kako imenitna je pač ta naloga! Ko bi dan na dan po tisuč milj tej popolnosti bližej prišli, vendar bi le konec našega življenja nam še nezmerno veliko manjkalo do božje popolnosti. Toda namesto da bi storili, kar zamoremo, in vsaj tako daleč prišli, kakor daleč nam je priti mogoče, le rajši lenobno postajamo, in še clo dan na dan nazaj uhajamo od tega imeaitnega

namena;) ker dan na dan se nam z grehi polnijo bukve našega življenja.)

In ali mar ni res tako? Kje je pač kaka postaja, kak dan našega življenja, da bi ne bili grešili? Poprašajte vest in spominjajte se, kolikokrat da ste nepokorni bili staršem, učnikom, gosposkam; spomnite se, kolikokrat da ste stregli svojemu hudemu poželjenju bodisi z mislijo, ali besedo ali djanjem, spominjajte se na vse kote in kraje, po katerih ste doprinašali svoje pregrehe; spominjajte se, kako prešerni in prederzni da ste bili, ter se niste bali, clo na najsvetejšem kraju, v cerkvi, nespodobno se obnašati; spominjajte se na vse to, in ko po božjem usmiljenju spoznate svojo krivico, kaj pač drugega porečete, kakor: „Na pregrehe moje mladosti nikar se ne oziraj, o Gospod.“ (Ps.)

In kar vas je odraščelih, in vi očetje in matere: kakošen odgovor bi zamogli dati od svojega hiševanja? kako ste oskerbovali svojo hišo? ali ste svoje otroke izrejali po kerščansko? ste čuli zvesto nad svojimi sinovi, hčeram in drugimi podložniki? Kako hudo se pač tisti zadolžé, ki razuzdanost in očiten greh terpé v svojih hišah.

(Opomnim še grehov napuha in prevzetnosti, nečimurnosti in čistilakomnosti, lakomnosti in nevoščljivosti, in vseh grehov zamude dobrega, zastran katerih nas nič manjši odgovor ne čaka, kakor nas čaka zastran storjenega hudega.)

In zdaj skup seštejmo vse hudo, kar smo storili čas svojega življenja, in kar smo dobrega zamudili, vsak dan zamudili, — kako velik dolg se nam bo nabral včasih že za en sam dan, kaj pa še le za en teden, za en mesec; in potem za vseh 365 celega leta, in tako naprej za 15, 20, 30, 50, 70 let, in za ves čas našega življenja; in k tem prištejmo še neskončne naslede pregrehov, slabih zgledov, pohujšanja, naslede, katerih še clo pregledati ne premoremo, in ki le dalje in dalje segajo ravno kot valovje na morju, ki se dalj in dalj zaganja do daljnega obrežja. In če zraven še prevdarimo, da je za pogubljenje že en sam smerten greh zadosti; če si, pravim, vse to k sercu vzamemo, kdo pač še poreče, da ni nezmeren naš dolg pred Bogom?

In s čim ga bomo poplačali? „Ker ni imel s čim plačati“, pripoveduje od hlapca sv. evangelje in kakor malo je hlapec imel, ravno tako malo imamo mi. Karkoli je dobrega nad nami, naše ni, božja lastina je. Lepota našega telesa, imenitnost naše duše je božji dar; naši so le grehi, in tedaj nam ne kaže kaj drugega storiti, kakor da z evangeljskim hlapcem pokleknemo, ter prosimo in molimo, da nam po Jezusu, našem sredniku, Oče nebeški odpusti naš dolg. — In če se svojih grehov iz serca kesamo, in se popboljšamo, spregleda nam Bog ves dolg, kakor ga je spregledal hlapcu, od ktereга beremo, „da ga je spustil, in mu ves dolg od-

pustil.“ Toda Gospod nam bo odpustil le po tej meri, po kateri tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, in od tega v

II. delu.

V Očenašu molimo: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“. In že na besedo te prošnje v Gospodovi molitvi nismo vstanu milosti pri Bogu iskati in zadobiti, ako ne odpustimo tudi mi svojim dolžnikom, to je tistim, ki so nas razžalili. Že je bil gospod evangeljskemu hlapcu odpustil ves dolg, ker ga je prosil. Ko je pa zvedel, da je ta hlapec enega svojih sohlapcev zgrabil in davil in ga v ječo vergel, se je gospod razjezil, ter izdal trinogom nehvaležnega in neusmiljenega hlapca. In Jezus pristavi: „Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src.“

Na vekomaj ni mogel več hlapec plačati svojega dolga, in na vekomaj je bil tedaj trinogom v pesteh. Ravno tako se bo vnela jeza božja tudi nad vas, ako eden drugemu ne odpustite. „Sodba brez usmiljenja zadela bo tistega, ki usmiljenja ne skazuje,“ piše sv. Jakob.

Kakošna bi bila z nami, ko bi gospod Bog jenjal skazovati nam svoje usmiljenje? ko bi nam odtegnil svojo milo, očetno roko? — Bo pa mar Bog še dolgo usmiljenje skazoval tistemu, ki se ne usmili svojega bližnjega? Zatoraj odpusti slehern svojemu bratu iz celega serca, odkritoserčno, popolnoma pozabivši stari dolg, poprejno zamero! Ostanite v ljubezni; le ljubezen naj kraljuje najposihmalo med nami!

Bodisi tudi preganjanje in zatiranje, ki ga po bližnjem prebomo, hudo in veliko; vendar le ne smemo jenjati, moliti za svojega bližnjega, ki nas preganja, in ga ljubiti, ki nam krivico dela. Tako je molil Gospod na sv. križu, molil clo za svoje morivee. Tako so ravnali tudi aposteljni in marterniki, ter posnemali zgled svojega božjega učenika.

Ob času Avrelijanovega cesarovanja živela sta v mestu Antiohiji dva kristjana, Sapricij in Nicefor po imenu, ki sta se iz perva prav bratovsko ljubila, potem pa se sperla, in se neusmiljeno čertila. Clo na ulicah, ko sta se srečevala, nista se premagati znala, ter sta prav očitno svoje sovraštvo na znanje dajala. Pervi gre Nicefor sam v se; močno se kesa svoje pomote, in si prizadeva po prijatljih svojih in sovražnikovih, spraviti se s Sapricijem: pa nič ne opravi. Ves ponižen se na to sam v njegovo hišo poda, pade na kolena pred Sapricija in ga presi odpuščenja v Jezusovem imenu; pa vse zastonj. Med tem pa Sapricija pripravó za sv. vere voljo, in Sapricij se ne boji, očitno spoznati svojo vero. Poglavar ga razpne na tezavnice, na katerih je bil Sapricij neusmiljeno terpinčen. Sapricij vse voljno preterpi, in ker od svoje vere

ne odstopi, bil je v smert obsojen. Na morišče ga peljejo, da bi ga ob glavo djali. Nicefor ko to zvede, jokaje prihiti, ter se iz nova verže pred Sapricija na kolena rekoč: „Mučenec Kristusov! odpusti mi, ravno kakor je odpustil Jezus Kristus svojim sovražnikom!“ Sapricij pa se v kraj oberne, ter mu besedice ne privošči. Nicefor pa ne jenja. Še enkrat se prednj verže, ter ga prosi odpuščenja tako milo in priserčno, da ga neverniki nazadnje že zasmehujejo ter pravijo, da je neumno, s toliko silo poganjati se za prijaznost človeka, ki je že v smert obsojen. Pa tudi zdaj še Sapricij Niceforu ne odpusti. Tolike terdoserčnosti Bog ni mogel kar tje v en dan spustiti, in Jezus, ki je aposteljne svoje moliti učil: odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, odtegnil je neusmiljenemu Sapriciju svojo gnado. In glej! kaj se zgodi? Ko je že na tem bilo, da bi bil imel Sapricij za sv. vero darovati svoje življenje, ga kar na enkrat serčnost mine in popusti in je šel, in zatajil Jezusa, in obljubil, malike moliti in jim darovati. Milo mu Nicefor prigovarja, naj kaj takega nikar ne stori, in naj ne zametuje krone, ktera ga za toliko prestanih muk že pripravljena čaka. Toda ne da se Sapricij podučiti po človeku, kterege je tako hudo sovražil. Ves žalosten nad vsem tem tedaj na glas zavpije Nicefor in pravi: „Tudi jes sem kristjan, ter spoznam Jezusa, kteremu se je Sapricij odpovedal. Naj toraj jes umerjem namesto njega!“ Dovolijo mu, kar želi, in Nicefor krono zadobi, ktero je togotni Sapricij zavergel. To je plačilo za miroljubnost, in to je kazen za sovraštvo.

Sklep.

Kristjani moji! kratko je terpljenje na tem svetu, in vse to terpljenje nam v dobro zaleže, če ga voljno preterpimo. Vsi veseli bomo enkrat ozirali se nazaj na britke ure sedanjega življenja ter spoznali, v kaj da nam je terpljenje služilo, in kako resnično je, da Bog pod šibo ima tiste, ktere ljubi.

Konec brezbožnikov pa je brez vse časti in ves poln sramote in med zaverženimi bodo stanovali vedno in večno. Jokali bodo in zdihovali; toda Bog se na nje ne bo ozerl. Pravični pa bodo sodnji dan vsi serčni in brez strahu stali tistim nasproti, po kterih so bili stiskani, in kteri so jim nasproti delali in kljuovali. Krivični bodo vse to videli, videli srečo tistih, ktere so tukaj zatirali in stiskali. Vsi prestrašeni tedaj porekó: „Ti so, ktere smo nekdej zasmehovali in v zaničljivi pogovor imeli. Ó mi nespametni, imeli smo njih življenje za nespamet, in njih konec za nečast. Glejte! kako so zdaj prišteti med otroke božje, in njih del je med svetniki!“ Tako bodo ječali grešniki v peklú! — Zatorej, ljubi poslušavci! nikar se ne togotimo nad svojimi razžaljivci, in vse povračevanje le Bogu prepustimo. „Moje je maščevanje; jes bom povernil“, go-

vori Gospod Bog. Mi pa svoje sovražnike iz serca ljubimo, ter dobro storimo tistim, ki nas sovražijo in molimo zanje, ki nas žalijo in preganjajo. In tako bomo zares pravi otroci svojega Očeta, ki je v nebesih. Amen.

Pridiga za XXII. pobinkošno nedeljo.

(Homilija; gov. M. H.)

901
„Učenik! vemo, da si resničen in pot božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi.“
(Mat. 22, 16. 17.)

V v o d.

Farizeji, ki so se za cvet judovskega ljudstva, za edino prave in pravične Izraeljce imeli, in Herodijani, ki so stare narodne pravice bolj v nemar puščali in za novo kraljestvo pod ptujcem Herodom se potegovali, zraven pa tudi bolj mehkužnemu življenju stregli, — Farizeji in Herodijani, ki so se sicer eden drugega ogibali in sovražili, se zedinijo in spravijo zoper Gospoda Jezusa, ki je obema na poti bil. Tako zabijo ljudje marsikterikrat svoje pravde in prepire, kedar se zoper kakega, ki jim ni po volji, spuntajo; marsikteri, ki sicer ne morejo eden drugega, postanejo si za en čas dobri prijatelji, kedar hočejo kakemu bližnjemu hudo storiti, ga zaničevati, žaliti in oškodovati. V tak hudobni punt zoper Jezusa sprijaznjeni Farizeji in Herodijani ga prašajo: Učenik! povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme dacija dajati cesarju ali ne? Oni mislijo, ga vjeti v besedi, naj reče ja ali ne. Če reče: ja, se sme in mora dajati, zameril se bo judovskemu ljudstvu, ki je jarm nevernega cesarja nerado nosilo; če pa reče: ne, ne sme se; prijala in kaznovala ga bo rimska oblastnija, zoper katero ljudi šunta.

Imenitno in podučivno je, kako da je Gospod Jezus to hri- navsko zvito zanjko z besedo resnice presekal: Mi hočemo Jezusovo za deržanje pri tem zapeljivem prašanju pre- gledovati. Poslušajte!

Razlaga.

1. Farizeji in Herodijani, sicer med seboj sovražniki, pa, da Jezusa pogubijo, zdaj sprijaznjeni, mu pridejo prav sladko in pri- lizljivo, ga hvalijo vmedočeje rekoč: „Učenik! vemo, da si resničen,

in pot božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi. Povej nam tedaj, kaj se ti zdi, ali se sme dacija dajati cesarju ali ne?" Hvalivne besede, s katerimi so sovražniki Jezusa nagovorili, so bile resnične in po Gospodu zaslužene, zakaj vselej in povsod je govoril resnico in gotovo mu ni bilo mar za veljavo, za visoki stan in za bogastvo tistih, s katerimi je govoril. Ali njegovi nasprotniki mu te dobre zaslužene hvale niso iz resničnega serca dajali, temuč pohvalili so ga, da bi ga omotili in ložej vjeli.

Takih prilizujenih besedovavcev, ki imajo sterd na jeziku, pelin in strup pa v sercu, se nahaja, žalibože! še povsod na svetu. Ne pusti se kristjan moj! vsakemu omotiti in prikaniti, ki te prilizljivo vmedočeje hvali, da bi rajtal, to hvalo zaslužiti; pazi in glej, priliznjivec bo naslednje s kako rečjo prišel, ki po pravici je morebiti ne moreš dovoljiti. Posebno pazi pa ti kerščanska deklica! kedar priliznjivci tvojo lepoto in ljubeznjivost povzdigujejo; o taka hvala je podobna zapeljevanju prižane kače, ki je nedolžno Evo zapeljala, O zatisni uho in serce priliznjivi hvali! Da bi ravno ta, ki nas vmedočeje hvali in se nam prilizuje, ne imel hude volje nam škodovati — je že to velika škoda naši duši, da se po taki hvali prevzetnost in napuh in samosvoje dopadanje v sercu nam vnema in obrodi.

Če je pa že nevarno in pogubljivo, prilizovavca poslušati, če ravno po resnici nas hvali, je še nevarniše in bolj abotno, se pustiti hvaliti zavoljo lepih lastnost, ki jih nimamo. Takemu se rado zgodi, kar nam smešna stara basen od vrane pripoveduje. Vrana je na verhu smreke sedela in kos sira v kljunu držala. Pod smreko prileze lisica, ki je gorko peželjenje imela po vraninem siru. Začne vrano hvaliti rekoč: Kako prelepa ptica si ti, kako lepo se sveti tvoje perje; le eno ti manjka, glas, ko bi še glas, petje imela, ne bilo bi ti parč med pticami. Dobra vrana je vsa pijana od lisičine hvale, hoče kazati, da tudi peti zna, zakroka, pa med tem jej sir pade iz kljuna, lesica ga pobere, se zasmеji in beži. Ta pripoved od goljufane vrane je res le basen; pa že marsikteri je jokal, kakor abotna, za kos sira ogoljufana vrana, in je bil ob zamoženje, čast in dobro vest onorjen, ker je prazno hvalo prekanjenih prilizovavcev rad poslušal.

2. Pa vernimo se k bolj resnemu — vernimo se k najsvetejšemu Gospodu Jezusu. Kaj je odgovoril Jezus zapeljivemu z hvalo poslajšanemu prašanju svojih nasprotnikov? Rekel jim je: „Kaj me skušate, hinavci? Pokažite mi dačni denar! In oni so mu podali denar. Jezus jim reče: Čegava je ta podoba in napis? Mu rekó: Cesarjeva. Tedaj njim reče: Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.“ Tako je Jezus zapeljivo prašanje presekal.

Kakor vsaka stopinja in vsak pogled Jezusov, je tudi to ob-

našanje do svojih nasprotnikov polno lepega, zveličavnega nauka. Uči nas, kako da bi imeli prilizovavcu naproti stopiti in mu reči: Kaj me skušaš s svojo hvalo, kaj me hvališ, kaj se prilizuješ? Uči nas pa tudi, vsako besedo na tehtnico položiti, in dobro premisliti, kaj govorimo. Izrečena beseda je podobna ptičku, ki ga spustiš; ne veš, kam da leti, veš pa, da ne pride več nazaj. Tudi izustjena beseda se ne verne nazaj več; dobro tebi, če je resnična in pravična, da se nimaš bati, da ne bo kje škode, jeze sovraštva ali pobujšanja napravila. Zato zapazi, kar Modri v sv. pismu svetuje: „Spusti svoje zlato in srebro in naredi si tehtnico za besede svoje, da se ne spotekneš s svojim jezikom, in ne padeš pred svojimi sovražniki, tako da padeč tvoj se ne da ozdraviti in popraviti do smerti.“ (Sir. 28. 29.) Glej, Stvarnik ti je jezik z dvema zapernicama obdal, z zobmi in ustnicami, da ga zamoreš ložej ovarovati.

3. Jezus je rekel: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.“ Po tem izreku je Gospod očitno in naravno učil, da bi imeli cesarja, svojo deželjsko oblast, spoznati, častiti, njegovim postavam pokorni biti, in njemu pravične davke in veče odrajtovati. Zakaj: „Ni je oblasti, pravi sv. Pavelj, kakor od Boga; ktera pa je, je od Boga postavljena“. (Rim. 13, 1.) „Kteri se oblasti zoperstavljajo, se Bogu zoperstavljajo, in kteri se zoperstavljajo, sami sebi pogubljenje nakoplujejo“. (Rim. 23, 2.)

4. V spričevanje, da se mora cesarju dacija plačevati, prašal je Jezus: Čegava je podoba in napis na dancnem denarju? Cesarjeva. Se drug denar poznam, imenitnejši, kot zlato in srebro, imenitnejšo podobo, kakor cesarjevo. Ta imenitni denar je naša neumerljiva duša, imenitna podoba naši duši utisnjena, je podoba božja. Podoba božja na naši duši je svetost, pravičnost, in nedolžnost, katero ti Gospod Jezus v svojih zakramentih deli. Ako to gnado božjo v svojej duši ogerdiš in zapraviš, po hudobnem življenju po prevzetnosti, krivici, nečistosti, mlačnosti, sovraštvu, in po drugih grehah, je duša tvoja malovredna, kakor kuprasti krajcar, ki mu je napis poglajen in izbrisan. Naj bi imel velike vednosti in čast pred svetom, si pa ne skerbiš gnado božjo ohraniti, ti pojde enkrat, kakor nekdan materi papeža Benedikta II. Benedikt je bil od bornih starišev. Ko je bil po svojej modrosti in pobožnosti za papeža izvoljen, ga je njegova mati v Rimu obiskala. Neke rimske gospe so borni ženki žlahtne in bogate oblačila oblekle in jo pred papeža peljale. Ta je pa delal, kakor da bi je ne poznal rekoč: „Kako se morete podstopiti to imenitno oblečeno gospo kot mojo mater pred mene postaviti; moja mamka je borna ženka, nizkega stanu“. Jo odpeljejo, v borno oblačilo oblečejo in zopet pred papeža postavijo, ki jo ljubeznjivo objame in reče: „Ta je moja mamka, v tem bornem oblačilu te od mladosti poznam“. Tako poreče tudi Gospod Jezus tisti duši, ki v

prevzetnosti, brez ponižnosti in božje gnade pred njega stopi. Preč s teboj ne poznam te.

Sklep.

Kristjani! naša duša ima po božjej gnadi podobo božjo, ohranimo in obvarujmo jej to podobo, živimo pravično, hodimo v resničnosti, čistosti, zvestosti, dajajmo Bogu kar je božjega, in cesarju in vsakemu bližnjemu, kar njemu gre. Amen.

Govor pri nastopu nove deželjske gosposke.

(Se lahko porabi tudi za XXII. pobinkočno nedeljo.)

(Spisal in govoril 9. februarja 1850 v Ljutomeru Fr. Cvetko.)

„Skerbite, da se bo deželi dobro godilo, in molite za njo; ker če bode njej dobro, bode tudi vam dobro.“ (Jer. 29, 7.)

Vvod.

Zdaj bode skoro dve leti, kar se je blizu ves svet zburkal. Stare pravice so se vzele in zaterle, nove se ustanovile. Kralji in cesarji so svoje stare trone zapustili, in velike vojske so morale spačene in zapeljane dežele pomiriti.

Tudi naš svitli cesar Ferdinand I. so vladarstvo prepustili svojega svitlega brata sinu Francu Jožefu, ker so zaprisežni neprijatelji cesarstvo hoteli raztergati. Ta naš sedanji najmilostljivi svitli cesar Franc Jožef pa so tisti red vpeljali, ktereга je ljudstvo imeti hotelo in ta novi red se je zdaj začel.

Ta novi red bode naša spoštovanja najvrednejša gospôda deržala, ktero vi danes pred seboj vidite.

Mi vsi smo se zato sešli, naj bi gospoda Boga poprosili, da bi bil novi red blagoslovljen; to je, da bi naša gosposka imel moč in stanovitnost, vse napote premagati in vse cesarjevo navizanje k dobremu izpeljati, in da bi poleg tega tudi mi vedno voljni bili, vsemu navizanju pokorščino skazovati ter tako k občinskemu dobremu naše dežele pripomagati; ker, kakor prerok Jeremija pravi, če je naši deželi dobro, bode tudi vsaki hiši in vsakemu človeku posebej dobro.

Ko so naš novi svitli cesar Franc Jožef cesarstvo nastopili, razglasili so med svoje ljudstvo te le besedi in dali na sreberne peneze zapisati: „unitis viribus“ to je „z zedinjeno močjo.“ Ta be-

seda nas opominja, da bi zlahtniki in prosti ljudje, bogateci in ubožci, stari in mladi, vsaki stan in vsaka starost svojo posebno dolžnost morala zvesto spolnovati, če hočemo, da bi nas novi red, naše novo vladarstvo bilo blagoslovljeno in nam hasnovito.

Jes vam hočem zato danes na kratkem dve besedi razložiti:

Perva bo: Velik je hasek (dobiček), kterege podložniki od deželskega vladarstva dobijo, če vsi vkup pomagajo;

druga beseda pa bo te podložniške dolžnosti po imenu poznamovala.

Ti mojemu sercu drago, slovensko ljudstvo! obrni vso pazljivost na moje besede, ktere bom ti danes v imenu našega Zveličarja povedal; ker te besede ti kažejo cesto k sreči na zemlji in tudi k večnemu zveličanju v nebesih. Bodite pripravljeni!

I. del.

Pred sedemnajstimi ali osemnajstimi sto leti je bilo v naši deželi žalostno in puščavno. Ob tistem času so bile v naših krajih redke vesnice in še redkejša mesta; le samo gosti in temni lesovi so bili tod. Ni bilo nadelanih cest, ne cerkva, ne prave vere; ljudje so bili divji, na pijanost, na igro, na lov in na vojsko razvajeni. — Ko se je kerščanska vera v naši deželi razširila, tedaj so začeli ljudje lese kerčiti, gorice saditi, polja orati, hrame staviti, svojo demovino ljubiti. — Če tudi ne celo tako divje, kakor je nekdanj bilo, pa vendar jako škodljivo in težavno bi znalo postati, če bi tista zmešnjava dalje terpela, ktero so pred dvema letoma razuzdani ljudje začeli. Nihče ni hotel cest nadelavati, dač plačevati, k šolam in cerkvam pomagati, vsak je pravico cerkvene in svetske gosposke zaterl, in sebi svojil, pa ni za dolžnosti vprašal, ktere ima spolnovati. Vsak je hotel biti gospod, in na taki način ni bilo pravega vladarja, ni bilo pravega gospoda. Henjala je trgovina, opustilo se je poljedelstvo, vse sorte penezi so ljudstvo plašili, strah pred vojsko in pred tolovaji je serca lamal in prekorredno življenje mnogo ljudi je zdravje kvarilo. Tudi višje šole za mešnike, posvetno pravico in vračiteljstvo so henjale. Dijaki so popustili pisek in za sabljo prijeli; so na svoje knjige pozabili in se vojski pridružili. Iz takega korena ne bi moglo drugega zrasti, kakor divjost, zmešnjava in občinska nesreča. — Med to nevoljo pa nam je Bog poslal mladega cesarja Franca Jožefa, ki so nove gosposke postavili, nam red vpeljali in nam po vseh straneh želijo novo srečo osnovati in vstanoviti.

Veselimo se zato iz celega serca, ker dobrote cesarskega vladarstva se nam že obilno prikazujejo. Zdaj kmet brez straha orje svoje polje, in obdelava svoje gorice, ker je zmotnjava henjala. — Zdaj more svoje zernje in vino v peneze spraviti, in za svoj strošek

in za svojo potrebo pridnemu kmetu ni treba v strahih biti; živina se mu lepo odgaja, kar daje deželi zdrav strošek in spravi kmetom lep dobiček. Zdaj more vsak brez straha po deželi iti; gosposke povsod življenje in glešt branijo, in tolovaj nima moči. Če se komu kaka krivica zgodi, sodniki ga radi poslušnejo in mu pravico spoznajo. Vračitelji se od cesarja plačajo in morajo nevarne bolezni: osepnice, bobinke itd. vračiti; porodne pomočnice oskerbijo siromaške matere in zato dobijo od dežele plačilo; fare pa na cesarsko zapoved siromake darujejo. Bolnišnice vzamejo bolne siromake in vojščake zastonj na vračitvo. Cesar skerbijo zato, da imajo stari in nevoljni vojščaki v občinskih hišah svoje stanje. — Ceste se po deželi nadelavajo in nasipavajo in železne ceste so posebno hitra pomoč za dalešnje posle. V našem glavnem mestu v Gradcu se znajde hranilnica ali šparkasa, v kateri si morejo družina in drugi prosti ljudje pomoč za starost in za nesrečne čase priskerbeti, in iz ktere se potrebnim gospodarjem penazi posodijo. — V naši deželi vladarstvo vse stane k dobremu spodbuja; vsakemu se naprej pomaga, ki je skerb in pošten. — Na taki način skerbi vladarstvo za naše telesno dobro. — O hvale in časti vredni svitli cesar, ki vse to giblje in vodi!!

Ali v naši deželi so tudi take naredbe, s katerimi se za naše dušno dobro skerbi. — Pri vsaki fari so šole; vsako dete, če le hoče, se lahko četi (brati), računati, pisati in kerščanske vere nauči. — Cesar pošlje prikladne učitelje iz svojih mest na vesnice. V Gradcu, v Mariboru, v Celju, in v Judenburgu so latinske šole; iz katerih izhajajo mešniki, vračitelji in posvetnih pravie učeni; — v Gradcu je posebna duhovščina, v kateri se siromaški, zveksine (večidelj) kmečki sini zastonj hranijo, in brez drugih skerbi za duhovni stan pripravljajo. Do zdaj so vsako drugo leto šolarska siromaška deca (otroci) knjige zastonj dobili. S cesarskim dovoljenjem se pišejo v nemškem, slovenskem in v vsakošnem jeziku novine, ki prosto ljudstvo podučujejo, kar sepo svetu dogodi. — V slovenskem in nemškm jeziku se dobijo molitvene knjige. Naš svitli cesar namreč hočejo, da bi njihovi podložniki Boga v duhu in v resnici molili. Tiskarnice stojijo pod posebno obrambo in pazljivostjo svitlega cesarja. — Pri farnih cerkvah se evangelije Jezusa Kristusa pridiguje; mešniki v božjem imenu učijo, kako bi se ljudstvo moralo proti Bogu in ljudem zadržati. Oni zmočenim pravo cesto kažejo, bolnike krepijo, deco učijo, siromake in stare tolažijo. Svitli cesar pa so prva obramba vseh cerkev.

Pred 60 leti ni bilo zadosti far; cesar Jožef so jih več ustanovili in tiste fare se velijo čisto cesarske in dobijo svoje plačilo od cesarja. Naš cesar Franc Jožef nje branijo in oskerbijo. — Zdaj mi pa povejte, ali hasek ni velik, kterege dobijo podložniki od vladarstva in od svitlega cesarja? — Vendar premislite: Vse cesarstvo je eno telo. V človeškem telu serce kri od sebe daje, pa

če žile spet kervi nazaj k sercu ne peljejo, onemore. Tako tudi svitli cesar ne morejo za ljudstvo dobrega izverševati, če vsak podložnik svojih dolžnosti ne učini. Te dolžnosti posebej bom pa razložil v drugem delu.

II. del.

Znaš ti slovensko ljudstvo, ktere dolžnosti da imaš do svoje cesarske gosposke? Poslušaj; te-le:

1. Vsak mora zapovedi deželskega vladarstva zvesto deržati. Kakor kmečko gospodarstvo ne more obstati, če se volja hišnega očeta ne spolnuje, tako se tudi ne more dežela obderžati, v kateri bi vsak po svoji volji delal. — Tisti je torej sovražnik svoje domovine in nevreden njenih dobrot, kateri deželske zapovedi v nemar prelomi. — Na to pa nekteri ljudje med nami malo porajtajo; oni eno zapoved za drugo prelomijo in bi vse zapovedi zaterli, ko bi to brez kazni mogli. — Koliko ljudi se znajde, ki proti cesarski zapovedi dolgo časa v noč v kerčmi zaostajajo? Ki se med božjo službo v kerčmi mudijo? Ki ponočnim, nemarnim shodom moskega in ženskega spola potuho dajejo? Ki svoje dece (otroke) nočejo v šolo in h kerščanskemu nauku pošiljati? — Taki ljudje mislijo, da te pregrehe ne pomenijo veliko in se s tem zadovoljijo, če se le kazni izognejo. Ali taki razuzdanci naj tudi premislijo, kar sv. Pavelj uči rekoč: „Bodite gosposki pokorni ne samo zavoljo kazni, ampak tudi zavoljo dušne vesti.“ — Če mi našo domovino, našo deželo, naše cesarstvo ljubimo, tedaj bomo deželske zapovedi pri pičlem spolnovali.

2. Vsak naj svojo daco o pravem času odrajta. — Vsako gospodstvo, vsaka občina ima gotove potroške; tako je ima tudi vsaka dežela, vsako kraljestvo. Cesar mora platiti služabnike, kateri pravico spoznavajo, mora take oblastnike postaviti, kateri strah delijo in za red in sloboščino skerbijo; mora vojsko deržati, ki nas pred zunajšnjimi protivniki brani; — mora učitelje oskerbeti, ki mladino k dobremu ravnaajo; mora rokodelstvu, učenostim in mnogo drugim rečem pomagati, katerih vi niti ne razumite. To pa se brez penez in velikih potroškov ne more zgoditi. — Kar mi cesarju damo, to on za naše dobro oberne. Kdor tedaj svojo deželo ljubi, tudi z dobro voljo daco odrajtuje. On misli na besede sv. aposteljna: „Dajte vsakemu, kar ste dolžni; daco komur daco, cestovino komur cestovino.“

3. Vsak mora dolžnosti svojega stana marljivo opravljati. — To k občinskemu dobremu jako pomaga. Če kmet svoje polje dobro obdelava; če učitelj deco (otroke) dobro uči; če ima mešnik skerb za pravo vero; če vojščak deželo brani; če cesarski služabnik pravico spozna; če stariši svojo deco (otroke) strahujejo; če deca stariše spoštujejo in za ljubo imajo; če gospodarji družino v redu

deržijo; če družina marljivo dela in pošteno živi; tedaj to ne pride samo enemu na hasek, ampak vsej deželi. In kdor je umanjuh (lenuh) ali potepuh, zapravljivec ali pijanec, ta se ne pregreši samo nad seboj, ampak nad vso deželo. Zato nas opominja sv. Pavelj rekoč: „Če ima kdo kaki posel, naj ga zvesto opravlja.“

4. Priporočim vam: ne dajte se na vse opominjati, karkoli podložniki in kristjani storiti morate, ampak kar spoznate, da je dobro, pošteno, hasnovito, to med seboj storite. Postavim: Naj vsaka občina svoje siromake med seboj oskerbi; na taki način bodo berači bolje oskerbljeni, in ne bodo drugim občinam na težavo. — Naj vsaka občina prepove, da ne sme nobena ženska biti v koči brez službe, če je še močna in zdrava za službo; na taki način bodo gospodarji potrebne dekle dobili. — Naj nobeden gospodar ne terpi takega hlapca in take dekle, ki deco na hudo učijo in proti lastnim starišem hustijo.

Na dalje vam priporočim: Bodite ponižni, in skažite poštenje vsakemu naprejpostavljenemu. Premislite, kar sv. Pavelj veli rekoč: „Skažite poštenje vsakemu, kteremu poštenje dohaja.“ — Čeravno imate zdaj več pravic, kakor nekdaj, ste pa vendar le podložniki, in morate ponižni in pokorni biti; saj je tudi Kristus kot podložnik bil pokoren noter do smerti na križu. Zavernite sami tiste, ki črez gosposko mermrajo, in se proti njej nepošteno zaderžijo.

Sklep.

Preljubljeni mladi in stari farmani! to so dolžnosti, ktere imate vi do svoje nove gosposke. — V božjem imenu jes stojim na tem sv. torišču in Bogu tudi pervo hvalo dam rekoč: „Gospod! Ti si pred dvema letoma oblastnike te zemlje opomenil, da so tudi tisti ostri sodbi podverženi, kteri drugim zapovedavajo. Ti si pa tudi prosto ljudstvo podučil, da si le nesrečo nakoplje, če samo po svoji nespameti dela. Hvala bodi tebi, Gospod neba in zemlje, da si nam spet milost, mir in red podelil. — Hvala bodi tudi našemu svitlemu cesarju Francu Jožefu, ki so si modre in verne služabnike izbrali, kteri njihovo besedo porajtajo. Bog jim daj zdravje, dolgo življenje in vso srečo; ker to bode vsemu cesarstvu ugajalo.

Zdaj pa se obernem k naši novi vsega spoštovanja vredni gosposki, in jih v imenu ljutomerske fare in celega okraja z veseljem pozdravim rekoč: „Blagoslovljeni naj bodo, kteri pridejo k nam v imenu božjem in cesarjevem. Mi jim obljubimo pokornost na vse strani in jim proti prinesemo ljubezen in zaupanje. Če bote k visokemu deželskemu vladarstvu ali k svitlemu cesarju samemu pisali, pišite, prosimo, da smo Slovenci verni, da smo vredni bratje in sestre tistih Slovencev, ki so kot vojaki na Laškem in Ogerskem pokazali, da gospoda Boga in svojega cesarja črez vse ljubijo. Bodite nam pri vsem dobrem na pomoč. — Tebe moje

drago ljudstvo! slednjič prosim: Derži te dolžnosti, ktere sem ti razložil in moli danes in svoje žive dni za svojo gosposko, za štarsko deželo in celo cesarstvo; ker, če bode tvojej deželi dobro, bode tudi tebi dobro. Amen.

Pridiga za XXIII. pobinkoštno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko l. 1851.)

„Moja hči je zdaj umerla.“ (Mat. 9, 18.)

Vvod.

Predragi
Ljubljeni v Kristusu našem Gospodu! Jesenski čas in zunanja natorá, ki zdaj veni in že na pol umira, nas opominja na jesen našega življenja, na našo (morebiti že) bližnjo smert. — Poglejte okoli sebe! Rože, ki so še pred kratkim časom na polju in na bregih žlahtno duhtele, in s svojo pisano lepoto naše oči razveseljevale, so povenele in ni jih več. Ali nam ne oznanjajo na glas rožice: „Vsak človek je kakor trava in vsa čast je kakor travin cvet; trava se posuši in cvetje se znebi svojega lepega listja.“ — Ptice, ki so nas razveseljevale s svojim petjem, selijo se zdaj v druge kraje; po cerkvenih zvonikih se zbirajo in so že ali pa nakanijo oditi od nas v drugo deželo. Ali nam ne pravijo s tem: „Tudi ti, o človek, boš moral iti od tod v drugo deželo, v deželo dolge večnosti.“ Ali nas ne spominjajo te ptice na besede sv. pisma, ki veli: „O Gospod! mi smo pred teboj tujci in popotniki, kakor so bili vsi naši očetje. Naši dnevi na zemlji so senca in tenja, mi nimamo tukaj obstanka.“ — Listje, kterega osli sever z drevja trosi, ni-li podoba, kako merzla smertna roka človeški rod iz sveta jemlje? — Mura in Ščavnica, ki mimo nas bežite, ali nas ne učite, da tudi naši dnevi s hitrimi koraki v morje neskončne večnosti tečejo? Tako nas došli reči okoli nas na smert opominja. Tudi današnje sv. evangelje nas na to resnico napotuje: Vidimo namreč mervto deklico, ki je morala v cvetu svojega življenja iz tega sveta oditi. Bila je edina hči svojih premožnih in žlahtnih starišev; bila je njihovo veselje, njihova bodoča pomoč. Ali nič je ni moglo smerti oteti — ne njena mladost, ne žlahtno pokolenje, ne bogastvo očetovo, ne bridke solze njene matere — morala je umreti. Skerbna mati naša sv. cerkev nam da to evangelje brati, da bi se pri spominu na smert od grešnega spanja zbudili, ker smert je dober učitelj, kako se mora življenje ravnati, da se dobro dokonča. Terej hočemo danes, dragi moji! premišljevati:

Današnje sv. evang. me opominja govoriti o smerti.

1. Kako mogočna je smert.
2. Kako se moramo učiti, dobro umreti.

Jes začnem v imenu božjem, vi pa me v tem sv. imenu poslušajte!

I. del.

Vsakemu človeku je vsnovano enok (enkrat) umreti. To je gotova resnica. Vsi ljudje morajo umreti: bogati in siromaki, zlatniki in prosti ljudje, močni in slabi, mladi in stari — vsi morajo umreti. Nobena vračev, nobena učenost, ne najskerbniša postrežba; ne najmočnejši život ne morejo smerti oteti, kedar v resnici pride. Kralja pred smertjo ne obrani krona; bogatina ne zlato in srebro, siromaka ne prošnja, vojaka ne ojster meč. (Naj mož po ženi kakorkoli joče, naj mati za dete kakorkoli joče, nihče ne more smerti zederžati, vse je njenej oblasti podverženo. — Ali slišiš ti grešnik ta glas; ti moraš umreti. Da! umreti moraš ti nečistnik in svoje nesramnosti zapustiti? Umreti moraš ti zapravljivec in oster račun dati od blaga, kterega si po nepotrebem popotrosil, deci (otrokom) in ženi odtegnil in s tem svojo hišo v nevoljo spravil. Umreti moraš ti nemarna in gizdava ženska. Gizdaj in snaži svoje telo kakor koli hočeš, vendar boš na božjej pravici merzka ležala in gladovnim červom za živež pokopana.

Umreti morajo vsi ljudje; ali ura smertna ni gotova. — Na zizno dete segne smert ravno tako rada, kakor na starca, ki že po bernici hodi in se na palico opira. Zveličar pravi: „Vi neznate ne ure ne dneva“. Vi neznate, kedaj bote umerli: po zimi ali po letu, spomladi ali v jeseni, po dnevu ali po noči, doma ali v ptujem kraju. Vi ne znate ali bote umerli nagloma ali po dolgej bolezni, ali vas bo natora sama ali kaka druga sila v smert pripravila. — Smertna ura nam je neznana, pa tudi način, po kterem bomo iz sveta šli. Eni se utopijo, drugi zmerznejo, ene zadene božjast, drugi se prebodejo. Mala deca (otroci) poleg mater, čversti mladenči poleg slabih starcev počivajo v grobu. Idite na pokopališče gledat, idite v mertvaške knjige čitat, tam najdete vse to posvedočeno.

O nevolja! kedar nas je smert (poderla), tedaj je minil čas priprave za večnost: minil čas naše setve, tedaj se začne čas našega plačila ali naše kazni za večnost. Če si na smertni postelji brez dobrih del, ostal boš na večne čase brez (dobrih del), če si pred smertjo nisi za nebesa skerbel, tedaj tudi nikdar ne boš nebeške krone dosegel. Zato je za nas velikega pomena, kakošni da na smertno posteljo pridemo. Smert nam odvzame, če v smertnem grehu umerjemo, vso priliko pokoro delati ter nam peklena vrata odpre. Smert je za grešnika strahovita ali vesela za pobožnega kristjana, ker ona ga reši truda in mu miren pokoj pripravi.

Sv. evangelist Janez veli: „Blagor pokojnim, ki v Gospodu umér-jejo; odslej si počivajo od svojega truda, ker njihova dela gredó za njimi.“ Smert je za pobožnega človeka rojstvo k novemu večnemu življenju, ona je pot v pravo domovino. Pobožni ljudje se toraj smerti niso bali, ampak želéli so si jo. Sv. apostelj Pavelj veli: „Jes želim umreti in se z Jezusom združiti.“ Pravični kristjani so se smerti veselili, kakor prijaznega glasnika iz nebes. Sv. Jeronim je smert deržal za svojo najljubšo sestro, za verno tovaršico in za svojo najboljšo tolažnico. On je na smertni postelji okoli stoječim rekel: „Bédite in molite in prepričali se bote, kako sladka je smert, če človek po redu in sveto živi.“ Pobožni ljudje imajo, kakor nedolžna deca (otroci), po smerti lepo lice, na katerem se nebeški mir in veliko zaupanje sveti. Sv. Pavelj puščavnik je bil 113 let star, ko je umerl in sv. Anton ga je mertvega našel v molečej podobi, in je mislil, da je še živ, tako čerstve barve je bil še po smerti.

Lepa in ganljiva je smert pravičnega človeka. Ona razveseli angelje in je draga v očetovih očeh. Poslušnite izgled take smerti. Sv. Jeronim piše o sv. ženi, kterej je bilo ime Pavla. V zadnji bolezni ni bila žalostna, ne tesnega serca, ampak večkrat je na smertni postelji z veselim glasom te besede izrekala: „Gospod! kako vesel je tvoj prebitek. Moja duša zdihava po torišču tvojega prebitka.“ In ko je začela umirati, si je vzdihnila: „Čas moje ločitve se približava; jes imam zaupanje, da bom veličastvo Gospodovo v večnem življenju gledala.“ In pri teh besedah je umerla. O Pavla! kako lepo si umerla, ker si pobožno živela! — Sv. Martin škof je v smertni bolezni na tleh ležal. Njegovi mešniki so ga prosili, naj bi dopustil, da bi mu smeli slame podložiti. Ali on je odgovoril: „Za kristjana se ne spodobi, da bi na mehki postelji umerl, ker je Zveličar na terdem lesu dušo zdihnil.“ On je neprenehoma molil in roke in oči k nebesom obrnjene imel. Njegovi postrežniki so mu rekli, naj bi se na eno ali drugo stran obrnil, ker vedno na herbtu ležati mu je neprilčno. On pa jim reče: Pustite mi rajši v nebesa gledati, kakor v zemljo, ker tod je tista cesta, po kateri bo moja duša k Bogu šla.“ Tako lepa, ganljiva, naukov polna je smert pravičnih kristjanov.

Ali strašna je smert nespokorjenega grešnika. Kedar na smertno posteljo pride, stiskava in muči njegovo dušo žalost, serčna tesnoba in strahota. Kamor koli svoje oči oberne, na kar se zmisli, vse ga straši, vse ga pobfje, ker mu grešna dela oponaša. Če misli na pretečeno življenje, pridejo mu naproti nečistosti, pohujšanje, zapeljevanje in krivice. Na enem kraju vidi solze nedolžnih otročičev, ktere je stiskaval, na drugem kraju čuje krič in jok ubogih sirot, ktere je ob glešt spravil. Če misli na večnost, vidi, da ga čaka ostra in pravična sodba pred tistim Bogom, ktereга je odurjaval in preklinjal. — Zastonj gleda in pazi, od ktereга kraja bi kdo po-

moč in tolažbo prinesel; njegovi krivi prijatelji so ga zapustili, omama, ki mu je dosegal vest slepila, je zginila, bogastvo, ki mu je dostikrat iz neprilik pomagalo, mu zdaj pomagati ne more. — Le na enem kraju še je tudi zdaj zanj pomoči najti, namreč v božjem usmiljenju in v peterih kervavih ranah Kristusovih. Ali on nima več moči, da bi se gôr k Bogu vzdignil, ker božja milost ga je zapustila, ker jo je tolikokrat od sebe sunil. Zdaj na kraju svojega življenja občuti prvokrat v celi obširnosti neizrekljivo nevoljo, v kateri se znajde od Boga in od sveta zapuščen človek. Tako terd od straha umerje, da bi v peklu vekomaj živel, da bi si tam na veke smert želel in vendar umreti ne mogel. Resnično, resnično, smert nespokornega grešnika je huda in strahovita.

Ne mislite si, dragi moji, da je to, kar vam pravim, prosto, ampak moje besede se dajo s prigodbami posvedočiti in jes vam hočem nekatere povedati.

Sirski kralj Antiochus Epifanes je Jeruzalemski tempelj oropal in hotel židove od prave vere odverniti in na hajdovsko vero napeljati. Židovi so se ustavili in so njegovo vojsko natepli. Antiochus pa novo vojsko nabere in jim gre nasproti z namenom, vse ljudstvo, mlade in stare, od ziznega deteta do slabega serca pokončati. Ali pojdoč ga merzna bolezen prejme; pri živem telesu so ga červje pojeli. V tej bolezni sicer obeča Gospodu Bogu, vse učinjene krivice popraviti, ali Bog teh obljub ni porajtal, ker niso bile resnične. Antioch umerje v ptuji zemlji in na žalosten način. Slabo je živel, strašno smert je imel.

Herodež, kervoločni židovski kralj, ki je nedolžno deco v Betlehemu pomoriti dal, je od glada umerl, ker se v življenju ni mogel nasititi človeške kervi.

Nekteri med nami bi si morda mislil: Jes pa nisem tolik grešnik, kakor Antioch in Herodež, mene tudi ne bo tako huda smert zadela. Ali nekteri ljudje, ki so veliki grešniki, so v nemar pri izpraševanju svoje vesti ter so poleg velikih krivic mirnega serca. Takošni naj premislijo, da bodo njih grehi, ki se jim zdaj zdijo mali kakor pesek, na smertni postelji kakor mlinski kamni tiščali.

Vzbudimo se torej od grešnega spanja in delajmo pravo pokoro, ker zdaj še imamo čas se hudi smerti ogniti. Na kak način pa se moremo hudi smerti ogniti in k dobri pripravljati, vam razložim v

II. delu.

Na kak način se moremo k dobri smerti pripravljati?

1. Misli, o človek, večkrat na svojo smert, resnično na svojo smert; ker smert ti je gotova, prej ali slej jej prideš v roke. Prav živ spomin na smert bode tvoje grešne misli in želje pregnal,

(tvoje sterme gizdost poterl in tvojo lakoto po svetskem blagu berzda.) Po pravici, spomin na smert je najboljši varuh pred grehom. Zato nas opominja sv. pismo rekoč: „Pri vseh svojih poslih misli, o človek, na smert, in nikdar ne boš grešil.“

2. Smertna ura ti je neznana; človek, ti ne veš, kedaj bo smert po tebe prišla, zato bodi vedno pripravljen na njo, da te ne bo brez priprave našla. — Pazi, smert na tihem prilze, kakor tat po noči; zato še obloži z dobrimi deli, da ne boš prazen in s strahom v večnost šel. — Ne odlagaj časa za pokoro. Če rano ne boš k smerti pripravljen, boš li zvečer? O vkanljiv odlog prave pokore! Ljudje vidijo, da smert vsak dan človeka za človekom iz sveta jemlje in se vendar menijo, da je daleč od njih, in zato najpotrebniši posel odlagajo, namreč pripravo k dobri smerti in to pripravo tako dolgo odlagajo, dokler je prekasno. — Ljubljeni moji, ne zanašajte se na močen život, na mlada leta in na čvrsto zdravje; najmanjši namerek je včasih zadosti, da se najterdnejši život pokonča. Ne zastonj, ampak v dober hasek nas Zveličar opominja: „Čujte in pazite, ker vi ne veste ne ure ne dneva, kedar Gospod po vas pride.“

3. Če hočeš dobro umreti, moraš že zdaj vedno umirati, ker vsak posel se s tem prav nauči, če se pogostoma skušava. Zato že zdaj vedno umiraj, da boš znal enkrat prav umreti, kedar bo smert za res po tebe prišla. „Umiraj vedno“ pa se toliko pravi, kakor že zdaj vedno tisto delaj, kar boš pri smerti storiti moral. — Pri smerti pa boš moral terpeti in prenašati — toraj terpi že zdaj vse poterpežljivo, podverzi že zdaj pri vseh protivščinah svojo voljo božje volji, tedaj boš tudi bolečine smertne boleznin ložej prestal. — Pri smerti boš moral skušnjave premagati, zato se že zdaj vstavlaj terdno prilizovanju grešnih želj, vkanljivega bogastva in svete časti, da se boš vedel tudi v smertni uri napadom hudih duhov braniti. — V smerti se boš moral odtergati in ločiti od vsega blaga in od praznega veselja, zato se že zdaj od vsega tega odtergavaj in ne veži svojega serca na ta svet, tedaj ne bo težko stalo v smertni uri se od te sleparije ločiti. — V smerti boš spolnil zapoved božjo, od zemlje si vzeti in v zemljo se boš spet spreobernal. Spolnui toraj že zdaj, kakor pokorno dete, z ljubeznijo božje zapovedi; te naj bodo ravnilo za tvoje življenje. In če bčš v življenju Bogu vedno pokoren, boš tudi rad iz sveta šel, kedar te bo iz njega na plačilo dobrih del pozval. — V smerti boš žel, t. j. plačilo ali kazen prejel, ker sv. apostelj praví: „Kar človek seje, tisto tudi žanje.“ Zato doprinašajmo, kolikor je mogoče, dosti dobrega, ker v nebesih bomo neskončno plačilo prejeli, ali pa si tudi brez konca kazen vživali, če bomo zdaj samo svetu služili.

Če se bomo na tak način vsak dan na smert vadili, nas smert ne bode brez priprave našla.

(Poslušni še, draga kerščanska duša, izglede takih svetih ljudi, ki so se dolgo časa na svojo smert vadili in pripravljali.)

Aleksandrijski škof, ki se zavoljo svoje darežljivosti veli Janez Milošnjar, dal si je dolgo časa pred smertjo grob zidati, pa zgotoviti ga pred njegovo smertjo je prepovedal; ampak vsako leto so morali delavci na nek praznik vpričo vseh mešnikov Aleksandrijskega mesta pred njega priti in ga vprašati: „Tvoj grob še ni gotov! ali nam zapoveš, da ga zgotovimo, ker ne veš, ob kateri uri bode te Gospod k sebi pozval.“

Nemški cesar Maksimilijan I. je svojo mertvaško trugo povsod s seboj vozil in kedar jo je pogledal, rekel je sam pri sebi: „Maksimilijan, spomni se na smert in berzdaj svoje želje; ker ta tesni prostor bo tvoj prebitek.“

Pred vsakim novoizvoljenim papežem se nese, ko se po volitvi prvokrat v cerkev sv. Petra sprevodi, rokohvat povesma, ter se ga tu in tam na potu nekaj užge z besedami: Glej sveti oče, kako prejde veličastvo tega sveta!

Sklep.

Stara pokopališča so bila okoli cerkve, da bi se vsak, ki je v cerkev šel, poprej na smert spomnil, preden je pred oblastnika večnosti stopil.

Kedar vi, dragi farmani! čujete, da merličem zvonovi pojejo, mislite si na svojo lastno smert; kedar pred podobo križanega Jezusa klečite ali mimo nje idete, vzemite si terdno naprej, dobro živeti, da bote tudi dobro umerli. O, da bi se moje danešnje besede vašega serca prijele! O, da bi mi vsi smert pogostoma v spominu imeli, to bi bil za nas vse največi hasek in največa tolažba v naši smertni uri. Amen.

O človeka spominjaj se svojih poslednjih reči, in vedno naj ne boš grešil.

Pridiga za XXIV. pobinkoštno nedeljo.

(Prilika od gorčičnega zerna podoba sv. cerkve; gov. M. T.)

*Fuit 6. Dni post
Epiphania*

„Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu, ktero je človek vzel in na svojo njivo vsejal.“ (Mat. 13, 31.)

V o d.

Topolovae 14/2 886

Danešnje sv. evangelje pelje nas k Genezareškemu jezeru, kjer Jezus v čolnu sedé ob bregu zbrane množice v prilikah podučuje. Med drugimi pravil jim je priliko od gorčičnega (zenofovega)

zerna. Gorčica je na Jutrovem izmed vseh zelišč največa, ker iz majhnega semena tako velika zraste, kakor drevo, ter ima veliko vej in široko perje. Bilo je to zelišče vsem poslušalcem dobro znano. Zato jih je s priliko od tega zelišča hotel podučiti od svoje prihodnje cerkve na zemlji, ki bo vsem rodovom, vsaki čas in po vseh krajih varno in prijetno zavetje.

Sv. Krizostom namreč opominja, rekoč: Poprej je Gospod pravil, da se bo tri dele sejavčevega semena pogubilo, in le en del se ga ohranil, da bo pa še ta del za voljo ljulike veliko škode terpel. Da mu toraj poslušavci niso ugovarjali, kako majhno da bo število njegovih vernih, povedal jim še priliko od ženofovega zerna. Ž njo jih je zagotovil, da, kakor majhna je njegova cerkev z začetka, tako veličastna bo skozi stoletja postala, ker bodo narodi in narodi v njenem naročji počivali.

Danešnja prilika od ženofovega zerna toraj obsega Jezusovo prerokovanje, kako da se bo ž njegovo sv. cerkevjo na zemlji od začetka do konca godilo. Iz majhnega namreč raste veliko — in tako je tudi z Jezusovo cerkevjo, kar nas mora kat. kristjane toliko bolj veseliti, ker je rast in povzdiga sv. cerkve tudi naša povzdiga, naša rast. Da se toraj naša vera še bolj poterdi in naša ljubezen do sv. cerkve vname, pokazal vam bom z božjo pomočjo, da je prilika od ženofovega zerna podoba vse Kristusove cerkve od njenega začetka notri do poslednjega njenega skončanja. Poslušajte!

Razlaga.

1. Po razlagi sv. Krizostoma, kakor družih cerkvenih učencikov ženofovo zerno pomenja sv. cerkev Kristusovo na zemlji. To zerno se šteje med zeline semena in je silno majhno, kakor Kristus pravi, najmanjše izmed vseh semen. — Tako je bilo s Kristusovo cerkevjo v začetku, ko je bila ustanovljena. Le pogledjte v Jeruzalem, ko je na binkoštno nedeljo tako rekoč svoj rojstni dan obhajala, in premislite, kako majhna da je bila! Marija, aposteljni, učenci in nekoliko družih pobožnih žen, toraj vsa kerščanska občina bila je tako majhna, da so po besedah sv. pisma vsi skup na enem kraju, to je: v tisti hiši prebivali, kjer so poprej s svojim nebeškim Učnikom zadnjo večerjo obhajali. Glejte, kako mala peščica ljudi, prebivajočih pod eno samo streho, — prava podoba ženofovega zerna!

In ta peščica ljudi so bili mar bogati in mogočni, imenitni in učeni? O kaj še! Bili so nevedni, ubogi in zaničevani ribiči iz Galileje, priprosti možje in nekoliko slabotnih žen. Ali so bili serčni in navdušeni junaki? Tudi ne. Bili so vsi boječji in obupni, ki so se iz strahu pred Judi zaperli. Toraj v resnici najmanjše iz

med vseh semen, od ktereга bi pač nihče ne bil pričakoval velikankega drevesa, čegar senca bi obsegala vesoljni svet!

Pa poslušajte sv. Pavlja (I. Kor. 1, 26.), ki pravi: „Poglejte svoj poklic, bratje! ker jih ni veliko modrih po mesu (poklicanih), ne veliko mogočnih, ne veliko imenitnih; ampak kar je nespametno pred svetom, izvolil je Bog, da bi osramotil modre; in kar je slabo pred svetom, izvolil je Bog, da bi osramotil, kar je mogočnega; in kar je imenitno in zaničljivo pred svetom, izvolil je Bog, in kar nič ni, da bi razdjal, kar je, da se noben človek ne hvali pred njegovim obličjem.“ — V teh besedah imamo tolažljivo resnico, ker cerkev ne raste po bogastvu, po mogočnosti in modrosti, kakoršno svet ima, temuč da jo božje roke nosijo in povzdigujejo, je toraj nobena zemeljska ne peklenska sila v rasti zadrževati ne more, kakor je Kristus obljubil, rekoč, da je „peklenska vrata ne bodo premagala.“ (Mat. 16, 18.)

2. Cerkev Kristusova bila je toraj v začetku majhno ženofovo zerno. To zerno ima pa vendar neko moč in delavnost v sebi, da jedi storja okusne, da k zdravju pripomaga in sokove nevarnih bolezni odvrta. Tako je tudi Kristus v svoji cerkvi že pri ustanovitvi neko prečudno kal vložil, iz ktere se je čedalje bolj razvijala. Tako je postavil Petra za vidnega poglavarja vse cerkve, druge aposteljne za škofe, učence za mešnike, dijakone za cerkvene služabnike; in pod njimi bili so drugi verni. To je toraj podoba duhovne vlade v Kristusovi cerkvi, ki mora ostati do konca sveta. Zato pa že iz tega lahko vsak vidi, da prava cerkev Kristusova zamore le katoliška cerkev biti, ker le ona sama je ohranila od Kristusa postavljeno vladarstvo.

Kar pa notranje opravilstvo zadeva, po katerem se ima cerkev blagonosno razvijati, postavil je zopet Petra kot nepremakljivo podlago, ko je rekel: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagala.“ (Mat. 16, 18.) Petra postavil je za nezmotljivega učenika v verskih in nraavnih (zadržanskih) zadevah, rekoč: „Jes sem za te prosil, da ne jenja tvoja vera, in ti, kedar se boš nekđaj spreobernil, poterdi svoje brate.“ (Luk. 22, 32.) Njega postavil je višega pastirja vse svoje čede, ko mu je rekel: „Pasi moja jagnjeta! — Pasi moje ovce!“ (Jan. 21, 15, 17.) Njemu je dal najvišo oblast zavezovati in odvezovati, rekoč: „Tebi bom dal ključe nebeskega kraljestva, in karkoli boš zvezal na zemlji, zvezano bo tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 19.) Pod Petrovim višim vodstvom je pa Kristus tudi drugim aposteljnem in učencem zročil svojo božjo oblast in poslanstvo, rekoč: „Pojdite, in učite vse narode!“ (Mat. 28, 19.) Dal jim je oblast učiti in zapovedovati, rekši: „Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.“ (Mat. 28, 20.) Zročil jim je oblast grehe odpuščati, ko jim reče: „Prejmite sv. Duha. Kterim bote grehe

odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zaderžali, so jim zaderžani.“ (Jan. 20, 23.) Dal jim je povelje, kruh in vino v njegovo telo in kri spreminjati, rekši: „To delajte v moj spomin.“ (Luk. 22, 19.) Zročil jim je oblast, sv. zakramente deliti, kakor pravi sv. Pavelj: „Vsak naj nas ima ko služabnike Kristusove in delivce skrivnost/božjih.“ (I. Kor. 4, 2.) Dal jim je sploh oblast verne vladati in voditi, ko jim reče: „Kakor je Oče mene poslal, tako jes vas pošljem.“ (Jan. 20, 21.) Tako je toraj Kristus ves sad svojega odrešenja Petru, aposteljnemu in učencem sporočil, ter hotel, da njegove naprave s cerkevjo vred ostanejo do konca sveta. Ker so pa aposteljni in učenci pomerli, očitno je, da so si svoje namestnike zaporedoma volili, kakor nam že apost. djanje od tega pripoveduje, in tako je šlo naprej skozi vsa stoletja notri do sedanjih časov, in pojde do poslednjih dni.

3. Iz tega je pač očitno, kakor beli den, da ta božja oblast in poslanstvo, ki jo je Kristus Petru in aposteljnemu zročil, se le ondi nahaja, kjer se pravi namestniki aposteljnov v nepreterganem redu versté. In kje je to? Nikjer drugod ne, kakor v katoljski cerkvi. Zakaj le v kat. cerkvi se pravi namestniki sv. Petra od njega notri do sedanjega 259. papeža Leona XIII. štejejo. Vsaka škofija lahko našteje versto svojih škofov notri do poslednjega, ki je bil od sv. Petra ali kterege drugega iz med aposteljnov v to službo odbran in posvečen. Vsak mešnik katoljske cerkve lahko s pismom spriča, od kterege postavnega škofa da ima svojo oblast. Teh resnic ne more nikdo tajiti; znane so vsemu svetu. Toraj tudi božjega poslanstva in Kristusove oblasti nikjer drugod ni, kakor v katoljski cerkvi. Brez katoljske cerkve je nikjer ni oblasti učiti, grehe odpuščati, sv. zakramente deliti, daritev sv. meše opravljati, Kristusovega odrešenja se udeleževati — po tem takem nikjer drugod ni zveličanja, kakor v katoljski cerkvi.

Glejte, ljubi! s številkami se da spričati, da kakor gotovo je dvakrat dve štiri, tako gotovo je katoljska cerkev edino prava in zveličanska cerkev Kristusova. Vidite, kako terdna in gotova je naša vera, in kako slep in gluha da mora vsakeri biti, kdor noče te resnice spoznati, ali tje v en dan brez vse skerbi za zveličanje svoje duše nespametno blebета, rekoč, da je vse eno, v kateri veri da živi, ker je lahko v vsaki veri, v vsaki cerkvi zveličan.

Mislite si cesarskega sina in njegovo mater, ki bi zunaj kje na cesti med drugimi navadnimi ženskami stala. Ako bi tedaj sina vprašali: Ktera iz med teh žensk je tvoja mati? pa bi nam rekel: Meni je vse eno, ktera da je, če je prav najrevniša beračica; — gotovo bi si vsi mislili: Ti hudobni in nehvaležni sin! še za svojo mater cesarico ne mara. Poglej, katoljski kristjan! tako delaš ti s svojo materjo, s sv. katoljsko cerkevjo, ki te je prerodila in te gojila v večno življenje, ta blaga in prelepa mati! Kako gerd in nehvaležen otrok si, ako je med drugimi beračicami nočeš spoznati,

ter praviš, da ti je vse eno, v kateri cerkvi ali veri da se znajdeš! Zato pa tudi, kakor revna in ubožna da je tista mati, katero za svojo izvoliš, tako revna in ubožna bo dota, ki jo boš od nje prejel.

4. Ženofovo zerno pa le tedaj svojo moč pokaže, kedar se stare ali stolče, in drevo le tedaj postane, če poprej v zemljo vsajeno ondi segnije. Enako godilo se je s sv. cerkevjo. Nje začetnik Jezus Kristus je na križu svojo kri prelil; aposteljni so kot marterniki pomerli; drugi verni skozi 300 let bili na vse mogoče viže martrani in v smert obsojevani. Med tem pa je cerkev v podzemeljskih jamah skozi 300 let skrivé kali poganjala, dokler je po cesarju Konstantinu na svitlobo prišla, in se potem zmiraj dalje in dalje razširjala, tako, da ga v današnjih časih že nikjer ni kraja, koder bi je pobožni in goreči misijonarji ne bili zastavili.

5. Ženofovo zerno poslednjič je terpkega, skominastega in reznega okusa, in to ravno je pri njem njegova dobrota. Tako je pa tudi sv. evangelje Kristusove cerkve terdo, rezno in ostro. Vsemu človeškemu spačenju in njegovim strastim je grenkega, skominastega okusa, ker zahteva zatajevanja in premagovanja samega sebe. Ravno to pa je za naše duše najbolje zdravilo, ker jih grehov čisti, ogenj božje ljubezni v njih vnema, lakoto in žejo po nebeških dobrotah v njih budi, jih v resnici osrečuje in oveseljuje ter z upanjem po zveličanji navdaja. To je videti povsod, kjerkoli ženofovo zerno vsakdanjo jed duhovnega življenja sladi.

Zato pa tudi pod to ženofovo drevo sv. cerkve stari in mladi, visoki in nizki, revni in bogati, mladenči in device iz vseh narodov in vseh jezikov nahajajo, pod njeno senco in brambo pravega miru in pokoja za svoje duše iščejo in najdejo. Tu sv. cerkev kakor mati za svoje otroke od zibeli do groba, ja — še po smerti zanje vedno skerbi; zakaj to drevo sv. cerkve sega od zemlje do nebes, ter bo zelenelo in cvetelo v večnosti.

Vidite, ljubi moji! tako je ženofovo zerno zvesta in prava podoba Kristusove cerkve na zemlji.

Sklep.

Ali, bodi Bogu milo! koliko jih je še taci, ki nočejo pod senco tega košatega drevesa pribežati, marveč se dajo viharjem nevere, zmot in laži sem tertje zaganjati, dokler se po svojih strastih, po grehu in po zapeljivosti v peklensko brezno pogreznejo. Ti vsi naj bodo našim molitvam priporočeni. Mi pa smo in hočemo ostati zvesti in pokorni otroci svoje matere sv. katoljske cerkve; v njej smo kerščeni, njej smo prisegli, v njej hočemo srečno živeti, v njej enkrat zveličansko umreti. Amen.

Pridiga za XXV. in poslednjo pobinkoštno nedeljo.

(O poslednji sodbi; gov. J. Rozman.)

Topolovca 23/XI 02

„Kedar se bo pa to začelo goditi, poglejte in povzdignite svoje glave; ker vaše odrešenje se približuje.“

(Luk. 21, 28.)

V v o d.

Čudne so te besede! Ali nam ne vелеva Gospod veseliti se teh strašnih znamenj? Ves svet bo trepetal, svojim pa reče, da naj povzdignejo v veselji svoje glave, ktere so do takrat v raznih nadlogah od žalosti pobešene nosili! Gospod, kaj misliš s temi čudnimi besedami? ali za nas ima iz nesreče priti sreča? Zato se imate veseliti teh znamenj, odgovarja Gospod, ker napovedujejo moj prihod z veliko oblastjo in močjo. Zdaj sem tudi na zemlji, pa nisem prišel z vnanjo oblastjo in močjo, temuč da bi stregel drugim in dal zanje svoje življenje. Takrat pa bom prišel postaviti Izraelovo kraljestvo, prinesel vam bom popolno rešenje iz rok vaših sovražnikov.

Poglejmo tedaj — ker tudi nam govori to Gospod Jezus — pogledjmo, kakošno odrešenje napovedujejo strašna znamenja, ktera smo slišali iz svetega evangelja. Videli bomo 1. prav veliko odrešenje. Prepričali se bomo pa, da le Gospodovim učencem, to je le tistim, kteri Njegove zapovedi spolnujejo, ima priti veliko odrešenje, 2. grešnikom pa neizrekljivo gorje. 3. Vse to naj nas napeljuje pametno, modro presojevati dobro in hudo tega življenja, in se navduševati po tej modri presoji živeti.

R a z l a g a.

1. Prerok Elija si je veliko prizadeval, velike čudeže delal, da bi rešil Izraeljce malikovalstva; pa ko je mislil najbliže biti svojemu cilju, takrat je hudobna žena Ahabova vse uničila, on sam je moral bežati, da bi si življenje rešil. Toraj je njegovo dušo zapustila serčnost, ni si več upal boljših časov in spreobrnjenja svojega ljudstva, želel si je smerti. „Zadosti mi je, Gospod; vzemi mojo dušo, je rekel!“ Pa zdaj ga je Bog sam začel tolažiti, razodel mu, da je še veliko taci, ki ne uklanjajo svojih kolen pred maliki, da bodo malikovavci kaznovani. (3. Kralj. 19. pogl.) Nekako podobno bodo tudi konec sveta stanovitni kristjani želeli si smerti, da bi bili že rešeni tolikih nadlog. Kakošnih nadlog?

Zemlja bo pravičnim kakor tuja, sužnja dežela, ktera zanje

ne hrani prijazne ure. Ljudje in tudi božje šibe, ki bodo pravične nekoliko z grešniki vred zadevale, bodo storile, da bodo zdihovali kakor Izraeljci v Babilonski sužnosti: „Ob Babilonskih rekah, ondi smo sedeli ter se jokali, ko smo se Siona spominjali.“ (Ps. 136.) Takrat bo prišel ukaz sedmerim angeljem: „Pojdite in izlite sedmere kupe jeze božje na zemljo!“ (Razod. 16, 1.) — Takrat bodo hudobni pravičnim dali posebno občutiti, da so oni, grešniki, na zemlji gospodarji. Delali bodo veliko krivice pravičnim, stiskali in jim jemali dela.“ (Modr. 5, 1.) Storili bodo, da ne bo mogel „nihče kupovati, ne prodajati, razun kdor ima znamenje, ali ime zveri.“ (Razod. 13, 17.) t. j. kdor je z grešniki enacega mišljenja in dejanja: celo morili jih bodo. (15.) — Videli bodo, kako viši, katerim je meč dan v roke v strahovanje grešnikov, ga obračajo v povzdigo hudobnežev in sramoto in škodo pravičnih. — Cerkev, Kristusova nevesta bo zatirana kakor sovražnica človeštva. — Videli bodo, kako ta pa uni, pa zopet tretji in četrti zgublja serčnost in gre med gadjo zalego iskat si sreče in zločnejšega življenja, kakor je prerokoval Jezus: „Takrat se jih bo veliko pohujšalo . . . in jih bodo veliko zapeljali.“ (Mat. 24, 10. 11.) Videli bodo znanee jih zapuščati, prijatlje spreminjati se v sovražnike. Brat se bo ločil od brata in ga zalezoval. Starši bodo zarad otrok imeli prebiti najgrenkejše ure. — Bog bo sicer tepel grešni svet, da bi se spokoril, pa ljudje bodo preklinjali ime Boga, kateri ima oblast črez nadloge, in ne storili pokore, da bi njemu čast dali. (Razod. 16, 9.) — Videli bodo nad seboj, kako so slabi, kako njih meso modruje: zakaj bi oni sami hudega se varovali med vso sprideno množico. Vedno vojsko bodo imeli tedaj tudi s seboj, da ne bodo opešali. Vse, vse bo ravno narobe postavljeno, ali se hotelo postaviti božji volji in božji postavi nasproti! Vsi izvoljeni, kateri se ne bodo dali zapeljati, kako bi si ne želeli, da bi bili rešeni teh nadlog, da bi prišel Jezus in postavil zopet v veljavo svoje zapovedi, kakor je zdihoval sv. Janez: „Pridi, Gospod Jezus!“ (Razod. 22, 20.) Pridi že, Gospod, na zemljo, izpelji nas iz dežele sužnosti, daj nam videti domovino! Vzemi tudi moč grešnikom, da nas ne bodo dalje stiskali, da iz rok svojih sovražnikov rešeni, Tebi brez strahu služimo, v svetosti in pravici vse dni. Luk. 1, 74. 75.

Zdaj se bodo začela goditi strašna znamenja „na solncu, in luni, in zvezdah, in na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov. In ljudje bodo koperneli od strahu.“ (Luk. 21, 25, 26.) Pa koga naj strah obhaja? Grešnike, odgovarja naš Gospod. Vi pa pravični razjasnite svoje obličje, ker ta znamenja so ravno napovedniki mojega prihoda z močjo in oblastjo. Pred menoj gredó grešnikom napovedovat dan maščevanja; vam pa, mojim zvestim, dam rešenja. Že sem uslišal vaše vpitje, ne bom vas pustil dalje v stiskah. „Glej, pridem hitro, in moje plačilo je z menoj, da vsakemu povernem po njegovih delih.“ (Razod.

22. 12.) Glejte, tako le plačilo sem vam, pravičnim, pripravil: „Nič več ne bo dalje slišati od krivice v tvoji deželi, ne od razdejanja in potertja v tvojih pokrajinah; ampak sreča bo tvoje zidovje obdajala, in hvala tvoja vrata . . . Nič več ne bo dalje zabajalo tvoje solnce, ne tvoja luna se zmanjševala; ker Gospod bo tvoja večna luč, in dnevi tvoje žalosti bodo dokončani. Tvoje ljudstvo pa bodo vsi pravični, na večno bodo deželo podedovali, ko mladika mojega zasajenja“ (Izaj. 60, 18.) V tolikih nadlogah zagledati znamenja tako srečne premembe: da bo oblast grešnikov črez pravične poterta, da bo zavladala popolna pravica, da bodo odpravljene za svete vse nadloge, da bodo srečo vživali, ktere oko ni videlo, uho ni slišalo, in v človeško serce ne prišlo, in da bo vse to, potem ko bodo naša trupla iz grobov vzdignila se in se na novo z dušo sklenila, da bo vse to večno terpelo v pričo našega Boga: kako bodo oserčeni pravični povzdignili glave! Njim tista grozna znamenja ne bodo grozna, temuč ljubi poslanci napovedujoči bližajočo se rešitev.

2. Samo pravični, kakor prerok napoveduje, bodo povzdignjeni v večno srečo; hudobni pa bodo zgubili še to kar so imeli, in pahnjeni bodo v večno terpljenje. Kakor bo ta dan za pravične dan „rešenja“, tako bo nasproti za grešnike dan „maščevanja“ božjega nad njimi. Tako Bog napoveduje svoje grozno maščevanje nad grešniki: „Pomandral sem ljudstva v svojem serdu, in jih napojil v svoji jezi, in njih moč sem ob tla vergel.“ (Izaija 63, 4. 6.) To bo grozen dan za terdovratne grešnike, ko bo Bog krivice, ktere so njemu in njegovim svetim storili, na njih glavo zbral. Slišali bodo grozno obsodbo: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, kteri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“ (Mat. 25, 41. Kaj je tukaj na zemlji največi terpin v primeri s pogubljenimi? Kralj se sme imenovati in še bolj srečen je. Ker večje brezno je med najnesrečnejšim človekom na zemlji in med pogubljenimi, kakor med najsrečnejšimi in najnesrečnejšimi na zemlji. — Pahnjeni bodo z mogočnih sedežev, s sedežev napuha; in kolikor so se bolj povzdigovali črez druge, toliko večje osramotenje bodo občutili.

Imenuje jih sv. pismo „preklete“, v polni oblasti prekletstva bodo. Tudi zemljo, na kteri zdaj živimo, je Bog prekel zaradi greha. Pa to prekletstvo ni bilo popolno, ker vedno prejema še nekoliko blagoslova zaradi Odrešenika; in vendar vkljub vsemu temu, koliko vidimo nadlog na zemlji. Pa nad grešniki v peklu bo kraljevalo le prekletstvo. „Ljubil je prekletev, in ga bo zadela. Bodi mu kakor oblačilo, ki je ž njim odet; in kakor pas, ki je zmeraj ž njim opasan,“ (ps. 108, 18. 19.) tako mu bo rekel sodnik. Pregarjala jih bo božja pravica z vsem prekletstvom. Pervo grozno prekletstvo jih bo zadelo, ko bodo zaverženi spred božjega obličja. Po vstajenji namreč bo največa sreča za pravične božje gledanje; nasproti pa za grešnike, ki Boga ne bodo videli, zanje bo to naj-

veča nesreča, grozno osamljenje, ki bo polnilo z obupom njih dušo. — Prišli bodo v večni ogenj, ki zaznamuje vse terpljenje, s katerim jih bo Bog tepel še razun zaverženja spred svojega obličja. Videl sem terpljenje na zemlji in včasih tudi kako občutil, ki je bilo skoraj neprenesljivo. Na zemlji, pravim, na kateri vendar še blagoslov prebiva: to mi je grozo delalo pred terpljenjem v peklju, kjer ni nikacega blagoslova več. — Tolaži še človeka na zemlji, če ima soterpine, če najde usmiljena serca. Ta tolažba tudi v peklju ne bo popolnoma odvzeta? Ali se pa dobi res ta tolažba v peklju? Terpeli bodo pogubljeni v peklju v pričlo svojih zapeljivcev, svojih sovražnikov. Preroku se je tako terpljenje grozno zdelo. toraj prosi Boga: „Naj me ne zasmehujejo moji sovražniki.“ (Ps. 24, 3.) Kažejo nam te besede, da pogubljeni bodo zaradi pričujočnosti sopogubljenih, kateri ne poznajo usmiljenja z drugimi, še huje terpelj. Godilo se jim bo, kakor Samsonu, ki je moral v pričlo sovražnih in sovraženih Filistejcev njim v razveseljevanje, sebi v večo sramoto oslepljen plesati. Samsonu je bilo to poniževanje v grozno bolečino, pa tudi Filistejcem v največo žalost in osramotenje, ker jih je pobil prevernivši poslopje več kot prej v zdravih dneh, in takrat, ko so se mislili varne pred njim in hoteli razveseljevati se v njegovo poniževanje. Tako bodo pogubljeni eden drugemu v množenje terpljenja. — Vse to, bodo morali pripoznati, smo vedeli; vsaj se nam je vedno oznanjevalo, in vendar nismo se hoteli ogniti, ko nam je bilo še mogoče. „Kesali se bodo in zaradi dušne britkosti zdihovali.“ (Modr. 5, 3.) Kdo more prevdariti njih kesanje zaradi tolike zaslepljenosti, katero kesanje ne bo nikdar nehalo. „Njih červ ne umerje.“ (Mark. 9, 43.)

3. To je obljuba, to je žuganje, katero nam Bog naznanja po svoji sveti cerkvi precej v začetku cerkvenega leta. Oznanuje nam po njej Kristus, kakor govori pri preroku Izajju: „Gospodov duh je nad menoj; poslal me je pridigovat krotkim, da ozdravim pobite v sercu, in oznanim jetnikom prostost, in zapertim rešenje; da okličem spravno leto Gospodovo, in dan maščevanja našega Boga, da utolažim vse žalostne.“ (61, 1, 2.) Pa čemu se nam oznanuje, kar ne bomo učakali, bi znal kdo misliti? Nam se to oznanuje, če tudi ne bomo učakali konca sveta, ker terpljenja v peklju ne moremo prav zapopasti; te zemeljske nesreče pa poznamo in moremo prevdariti njih grozo. Te nadloge na zemlji so podoba groz pogubljenih. Posneti imamo tedaj iz sedanjih nadlog velikost peklenškega terpljenja. Toraj je te nadloge poznati tudi za nas kaj koristno.

V dvojni meri koristno, celo potrebno pa je vedeti tem, ki imajo učakati tiste dni, da ne bo njih vera pešala, ko bodo stiskani od toliko nadlog; temuč da ravno te nadloge bodo oživljale njih vero, vidé da Bog je toliko tisočlet vse to naprej napovedal: prepričani bodo, da vse to se godi po božji naredbi, da s tem jih

Bog opominja, tudi zadnje madeže odpravi iz duše, ker že ima priti ženiu na ženitnino.

Na dalje nas s tem evangeljem cerkev hoče pripravljati na prihod Gospodov, kar ravno beseda advent pomenja, da bi vredno praznovali bližajoče se praznike, s tem vrednim praznovanjem Božičnih praznikov na zemlji pripravljali se k vrednemu praznovanju nebeškega Božiča po smerti in zadnji sodbi. — Nekatere iz med evangeljskih nadlog pa tudi nas zadevajo. Na te smo opomnjeni z današnjim evangeljem, da bi si jih v prid obernali. Da si ravno namreč ne moremo vedeti, ali se ne pripravlja Gospod že k poslednji sodbi, ali nas ne prično tepsti napovedane šibe; imamo pa še posebno sodbo, imamo posebne šibe, ktere jo napovedujejo: sodba za to ali uno deželo, za to ali uno ljudstvo ali kraljestvo. Takih sodb je že dosti bilo. Sodil je Bog Jude kmalo po Kristusovem vnebohodu, sodil je malikovavska ljudstva pod rimsko oblastjo in mnogo drugih. Kdo ve, ali ni morda tudi nas božja pravica tehtala in nas prelahke dobila v kerščanskih čednostih in dobrih delih? zarad tega pa nam prisodila pokončanje? — Za posamezne ljudi pa sodba vedno teče, in neprenehoma se znamenja godé, ktera so mnogotere nadloge, posebno pa bližajoča se smert. Ker kaj je bolj strašnega za pravičnega posebno pa za grešnika kakor smert, ki mu vse vzame: zdravje, in ga pahne že tukaj, predenj dušo izdihne, v tolike bolečine, vzame premoženje, življenje; po smerti mu pa še huje pripravlja? Njemu, namreč grešniku ni treba večih nadlog. V tem pomenu zadevajo današnje prerokbe nas vse. — Še viši namen pa ima cerkev s tem evangeljem, ker hoče, da mislimo vedno na oba prihoda Gospodova na zemljo, na tega, ki je že bil, in na unega, ki še le bo. Zakaj oba sta v tako tesni zvezi, da se eden od drugega ne dasta ločiti. Zdaj namreč smo na zemljo postavljeni zato, da bi mogli srečno obstati pri drugem prihodu. Ravno ta prvi prihod nam daje tudi potrebno moč za srečen drugi prihod; nasproti pa tudi spomin na drugi prihod oživlja našo moč tukaj. Ker če odvzameš drugi prihod k plačilu, prvi prihod ne ostane družega, kakor tak, ki nam je zapustil butaro božjih zapovedi, ne daje pa plačila primernega trudu. Če pa odvzameš prvi prihod, ti drugi kaže res lepo plačilo, kterega pa ne moreš zaslužiti, ker ti manjka moči. — Zemlja v nobenem pretečenih časov ni bila in v prihodnjih tudi ne bo raj za ljudi. Tisti raj, vstvarjen od Boga v začetku, je zginil za nas, dokler nosimo to slabotno, umerljivo telo. Semtertje v posebno srečnih časih nadloge človeštvo nekoliko manj tarejo; odpraviti popolnoma se pa ne dajo. Pridna gospodinja zaduši nekoliko plevel na njivi, da ga ni toliko, ali da vsaj prebudo ne škoduje žitu, zadušiti popolnoma se pa ne da: tako je tudi z nadlogami. Vkljub vsem tem revam na zemlji pa so nekteri vendar tako zaljubljeni vanjo, da pozabijo na Boga. Tem cerkev z današnjim evangeljem kliče v spomin, kaj strašnega jih

čaka, in da vsemu prihodnjemu zlegu ne bodo ušli, če ne premené svojega življenja. — Pretresti ima tedaj drugi prihod Gospodov ljubivce tega sveta; nasproti pa zopet tolažiti maloserčne, katerim je Bog tukaj odločil obilnejšo mero trpljenja. Kteri hočejo pešati, tem pravi Jezus: „Na svetu bote brihkosti imeli.“ (Jan. 16, 13.) Obljubil nam je še le po poslednji sodbi popolnoma zmago nad peklom. Kedar nas napada maloserčnost, spomnimo se tega; ne pričakujmo rešitve, kedar je Gospod še ni obljubil poslati. Vedeti moramo, „da v veri živimo, in ne v gledanji,“ kakor nas uči sv. Pavelj (2. Kor. 5, 7.) Podobni smo očaku Abrahamu, ki je bil poklican v tujo deželo, storjene so mu bile velike obljube, katerih pa on ni imel dočakati v telesu. Videl jih je le v daljavi, v prihodnjosti in se veselil prihodnje sreče in terdno veroval. Glejte! tudi mi smo bili poklicani izmed svojega rodu t. j. greha v cerkev božjo, ni nam pa še dal Bog popolnoma, kar nam je po njej obljubil; temuč vidimo to v daljavi. Gledati, prizadevati si moramo, da bo naša vera podobna veri Abrahamovi, „kteri je zoper vse upal in veroval.“ (Rim 4, 18.) Če vidimo, da se grešniku dobro godi, da je češčen; pravičnemu pa slabo, da ne dobi časti, kakor jo zasluži, da še le zasramovanje mnogokrat nanj leti; povzdignimo v prihodnjost oči, tamkej nam vera kaže vse drugače: dobro, pravično. Verujmo tudi mi in upajmo črez upanje, kakor tudi Abraham „ni bil oslavljen v veri,“ (19.) dasiravno se je nasprotno kazalo vse obljubam. Prišel bo tudi za pravične čas kraljevanja in časti, cerkev bo v časti; grešniki ne bodo več moči imeli, ne več zapeljevali.

Sklep.

„Vi tedaj, glejte! Lejte vse sem vam povedal,“ (Mark. 13, 23.) pravi nam Kristus v začetku adventa. Povedal sem vam, komu se bo dobro, komu slabo godilo, ukazal tudi, na tem svetu ne iskati neskajljene sreče: zdaj tedaj je v vaših rokah sreča in nesreča. Prišel bo za vse zadnji trenutek življenja: ali hočete, da vam bo strašen ali ljub; kakoršnega hočete, tak bo. Če hočete, da se ga boste celo veselili, porabite dobro prvi skriti in ponižni moj prihod, da zatrete v sebi hudo in uterdite dobro. Poglejmo večkrat na prihodnjo sodbo in njeno premembo, kako bodo grešni kralji zgubili svoje sedeže; kako jim njih nebrojni vojaki ne bodo mogli pomagati; kako bo grešnim zabavljivcem zastal strupeni jezik, kateri je toliko dobrega zabranil, in toliko hudega učil: da to premišljevaje prepodimo iz sebe grešni strah, grešne pomislke, kakor uči sv. Peter: „Njih strahu pa se ne bojte, in ne dajte se zmotiti.“ (1. Pet. 3, 14.) Amen.

Pridiga na černo ali tiho nedeljo v postu.

(Se lahko porabi na god sv. Križa.)

(Spisal in govoril v Rušah l. 1826 Fr. Cvetko.)

„Moj Oče je, ki me časti, od kterega vi
pravite, da je vaš Bog, in vi ga ne po-
znate.“
(Jan. 8, 55.)

V v o d.

Na raznotere načine in pogostoma nam ob različnih časih naša mati, katoljska cerkev, terpljenje Kristusovo pred oči stavi. Pred vsem drugim, kaj je postavim sv. meša drugega, kakor nekervavo ponavljanje Kristusove muke? S tem, da se sv. rešnje Telo visoko povzdigne, se poznamnuje Gospodovo križanje in povzdignenje tistega drevesa, na katerem je umerl in nas odrešil. Kruh in vino, podoba mesa in kervi Kristusove, daruje se vsaka posebej, kar pomenja Kristusovo smert, pri kateri se je duša od telesa ločila. — Vse mešnikovo oblačilo pri sv. meši kaže tudi na ta spomin rešnjega terpljenja. Platno, kterega si mešnik okoli šinjaka zateknejo, kedar namenijo meševat iti, je tisto zagrinjalo, s kterim so vojščaki Gospodovo lice zakrivali, ko so ga zasramovali in psovali. Dolga srajca (robača) pomenja tisti beli obleč, v kterem je Jezus pred kraljem Herodežem stal in zaničevan bil. Pojas, štola in opašnja na levi roci so tisti vožinci in lanci, s kterimi je Jezus zvezan bil. Pisari plajšč, s kterim so mešnik pri sv. meši od spredi in zadi pokriti, pomenja tisti škerlatni plajšč, kterega je Kristus nosil, ko so ga židovje sramotivno za kralja pozdravljali. Na temenu mešnikovih glav v laseh izkroženo kolce spominja na ternjevo krono Jezusa Kristusa, in na štiri vogle kapica nam kaže podobo Gospodovega križa. — Mi sami ne delamo križa samo na čelu, na ustih in na persih, temuč mi ga tudi postavljamo povsod: v naših cerkvah, v naših hramih, pri naših njivah, na križopotih, ob navadnih peških in voznih cestah, in ga celo umirajočim na tolažbo kažemo; — in vse to učinimo zato, da bi se popotniki, domanji zdravi ljudje in bolniki na smertni postelji na terpljenje, smert in odrešenje Kristusovo hvaležno spominjali. — Vsak četrtek zvečer oznanuje pri vsaki cerkvi veliki zvon Kristusovo žalost na oljski gori; in vsak petek ob deveti uri nam spet zvon naznanja, da je Zveličar ob tem času začel za svojo kervavo smert križ na goro Kalvarijo nesti. — Na današnjo, tako imenovano černo nedeljo zakrije sv. cerkev Kristusovo razpetje na križu v spomin, da se je Jezus pred vuzmom (velikonočjo) v svojem 34. letu skerbneje, kakor drugekrati izogibal Židovov, ki so ga hoteli umoriti; danes nam ona tudi vse orožje

Zveličarjevega križanja kaže, kakor se to v vsaki cerkvi vidi, da bi v naših srcih prav živ spomin njegovega terpljenja in našega odrešenja zbudila. — Ali zdaj bi kdo vtegnil vprašati: Zakaj nam cerkev tolikokrat in na toliko načinov terpljenje Kristusovo pred oči stavi? To ona stori, da se nam ne bi moglo oponašati, kar je Kristus po današnjem evangeliju židovom oponašal rekoč: „Vi pravite, da je moj Oče vaš Bog in vi ga niste spoznali.“ — Če mi kristjani pravimo, Kristus je naš Bog, on je za nas terpel in za nas umerl; če to samo včasih pravimo, pa se z živo vero Njega ne spominjamo, moralo bi se tudi od nas povedati: Vi pravite, da je Kristus vaš Bog, pa vi ga niste spoznali.

Ljubljeni kristjani! domanji farmani in vsi sosodje Ruške fare! moj namen je danes v am obširneje in na drobno tiste resnice naše sv. vere razložiti, ktere se nam pri pogostem pogledu na sv. križ k našemu zveličanju kažejo.

Poslušajte me pazljivo; ker povedal vam bom besede od najboljšega prijatelja, od Jezusa Kristusa; — povedal vam bom besede od najimenitniše prigodbe, od našega odrešenja na križu!

Razlaga.

Zakaj nam sv. cerkev tako pogostoma Kristusovo razpetje ali muko kaže. Ona to stori ali dela:

1. da bi v naših srcih hvaležnosti do odrešitelja vzbudila. — Kedar siromak od svojega kralja kako veliko dobroto prejme, tedaj on tega ne obderži za se, ampak on to tudi svojim otrokom razodene, da bi se tudi oni spominjali na tiste dobrote, ter se kralju hvaležni skazovali. Ravno zato tudi sv. cerkev nam, svojim otrokom, dobrote, ktere smo od nebeškega kralja Jezusa Kristusa skoz terpljenje na križu prejeli, vedno pred oči stavi in s kraljem Davidom kliče: „Pridite k meni vsi, ki se Boga bojite, in jes vam bom povedala, koliko dobrot je moji duši skazal.“

Premisli, o človek! koliko dobrot je tebi prineslo Kristusovo terpljenje!

Kristus nas je s svojo muko (terpljenjem) odrešil od hudičeve hlapčije. Modri pridigar pa nas uči rekoč: „Dobrot tistega, ki je za tebe dober bil, ne zabi; zakaj za tebe je stavlil samega sebe.“ — Svet ni imel druge lastine, kakor greh. Mi smo si zaslužili, da bi se do kervavega s šibami topli in pred svetom zasramovali; ali Kristus je naše grehe na se vzel; mi smo zavoljo greha večne smerti vredni bili, ali on je za nas umerl, da bi nas s svojo smertjo povzdignil v nebesa k večnemu življenju. Tako je tedaj on pri Bogu za nas dober bil in sam sebe zastavlil. Te dobrote ne smemo pozabiti.

V starem zakonu je Bog enok ves svet z občinskim potopom kaznoval. Leto dni je voda na zemlji stala, potem pa je odtekla.

Očak Noe, ki je po božjem usmiljenju živ ostal, je Gospodu Bogu berš, ko je spet na suho stepil, daritev zažgal in mu s tem svojo zahvalo prinesel. Bog je pri tej priliki obljubil, da nikdar več ne bo sveta tako zelo kaznoval, za znamenje svoje obljube pa je postavil na nebu mavrico ali božji stolec rekoč: „Kedar bom zagledal na nebu mavro, hočem se na svojo vsem stvarjem te zemlje storjeno obljubo spomniti.“

V novem zakonu imamo drugo svedočtvo božje usmiljenosti. — Če so našega življenja pota grešna, naša dela hudobna in kriivična, tedaj pogledamo na Kristusov križ in kličemo k nebeškemu Očetu rekoč: „Če smo mi nevredni; če naši zdihljeji in naše solze tebe ne ganejo, tedaj pa poglej na kervavo daritev svojega edino-rojenega Sina; poglej na našega odrešitelja, ki je pri tebi za nas dober bil in ti se zdaj vedno svoje rane kaže, da bi te k usmiljenju ganil.“ — Sv. apostelj Janez nas v svojem listu tolaži rekoč: „Ljubi otroci! to vam pišem, da bi se greha izogibali; če pa kdo med vami iz človeške slabosti greši, naj ne bo malosерčen, ker pri Bogu Očetu imamo zagovornika, Jezusa pravičnega.“ — Koliko hvale smo tedaj svojemu prijatelju Jezusu dolžni? Ali bi bilo mogoče, da bi na to prijateljstvo in na svojega zagovornika kedaj pozabili? In da se to ne bi zgodilo, zato nam sv. cerkev Kristusovo terpljenje na sv. križu po tako mnogoverstnih načinih pred oči stavi.

Ali poleg tega, da smo od Kristusa odrešeni in zagovarjani, nas je on drugič v imenitno zlahto božjo spravil. Skoz njega smo drugoč otroci nebeškega Očeta postali, in po eni strani nad angelje povzdignjeni; ker sv. apostelj Pavelj pravi: „Zaverzenih angeljev Bog ni drugoč k sebi vzel, temuč Abrahamov rod si je priklenil.“

Od sv. device Neže je čitati (brati), da je sinu bogatega zlahtnega gospoda, kateri jej je svojo ljubezen in zakon ponujal, med drugimi besedami tako odgovorila: „Moj ženin je Gospod Jezus. S svojim perstanom me je sebi pridružil; mojo pravo roko in moj šinjak je okinčal z zlahtnim kamenjem; oblekel me je z zlato suknjo; v moje obličje je znamenje položil, da ne bi razun njega nobenega ljubčeka poželjevala; njegova kri je olepotila moje lice.“ — Ali Jezus si ni samo sv. Neže tako pridružil; ni samo nje toliko porajtal, ampak nam vsem je dal svedočtvo neskončne ljubezni skoz svoje terpljenje na sv. križu. Namreč: On nas je sebi priklenil s perstanom sv. vere; on je naše roke okinčal z dobrimi deli, ki zdaj pri Bogu Očetu le skoz njega imajo vrednost; on nas je z zlato suknjo svoje milosti oblekel; on je neizbrisljivo znamenje svoje ljubezni v naše serce položil, in nam s tem narcčil, naj razun njega ne bi nobene reči bolje ljubili; in s svojo sveto kervjo nas je pri odrešenju umil in olepšal. Zato pa nam pravi sv. Bernard: „Kaj je za nas veča čast, kakor to, da nas je Bog sam

toliko porajtal.“ — Tako imenitni dari Gospoda Jezusa Kristusa se nikdar ne bi smeli zabiti. Ali pri preroku Jeremiji se vendar Bog tako toži: „Ali devica pozabi na svojo gizdo? in sneha na drage prepase svojih pers? Moje ljudstvo pa je mene skoz neskončno dosti dni pozabilo.“

Nebeško lepoto svoje duše imamo tedaj samo Jezusovemu terpljenju zahvaliti. Ko si je na sv. križ vlegel, hotel je od nas ljubezen pridobiti, in ko je na sv. križu umerl, se je z našimi dušami zaročil. Le skoz njega smo pri Bogu v nebesih žlahtni postali. Kdo bi to žlahtnost pozabil? In da se to ne bi zgodilo, zato nam sv. cerkev spomin na Kristusovo terpljenje na križu tako pogostoma pred oči stavi.

Vseh teh imenovanih dobrot pa nam Jezus ni mogel brez velikega truda, in brez velikih bolečin podeliti.

Stari Tobija svojemu sinu ni ničesa ostreje zaretil, kakor to, naj bi svojo mater v časti imel; ker na smertni postelji je rekel: „Svoje žive dni imej v časti svojo mater, zakaj spominjaj se, ktere in kolike nevarščine je prestala, ko je tebe pod srcem nosila.“ Še z večo pravico nas opominja sv. cerkev, da bi Kristusa častili, in si dobro k srcu vzeli, ktere težave je prestal, ko nas je na sv. križu z neizrekljivimi bolečinami v nebeške otroke prerodil. — Razun odrešenja nam je Bog še dosti drugih dobrot in velikih dobrot skazal. On nas je po svoji podobi stvaril; nas obvaroval; nam strošek in obleko dal, nas na pameti razsvetlil in mnogo drugih darov podelil. Ali to je Bogu bilo vse lahko, ker je zavoljo vsemogočnosti neskončno bogat; njemu nikdar nič ne zmanjka. Pa da se je Bog Sin dal za grešnega človeka mučiti, to je tako imenitno delo, tako posebna prigodba, ki vsa druga božja dela presega, zato je celo Jezusova volja ostermela, ko se je muki približaval; kervavi pot je potil, ko je na križanje mislil, in nebeškega Očeta je milo prosil: „Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih britkega terpljenja mimo mene.“ Tako je muka njegovo človeško natoro strašila. Le pokorščina do nebeškega Očeta in ljubezen do nas ljudi, močna kakor smert, mu je terpljenje polajšala.

Ko bi postavim kakošen kralj hotel tebe, od Turkov vlovljenega (vjetega) z denarji rešiti, ni res, to bi bila velika dobrota? — Pa če turek od kralja ne bi hotel rešitve vzeti, ampak bi od tebe tirjal, da mu pripelješ poroka, če hočeš vože (ječe) rešen biti; potem bi pa kralj na skrivnem k tebi prišel spremenivši svojo opravo s ptujo opravo, ter bi mesto tebe kervave žulje prijemal, trudne roke in noge dobival in od skerbi mesto tebe posahnil; ali ta poslednja dobrota ne bi prejšnje presejala? — Tako tudi vse druge milosti, ktere smo od Boga prejeli, presega z bolečinami in trudom doprinešeno odrešenje Jezusa Kristusa; — in ta spomin naša mati sv. cerkev tolikokrat ponavlja.

2) Cerkev nam Kristusovo terpljenje dalje zato tolikokrat pred

oči stavi, da bi nas od greha in grešnih prilik odvračala. — Kakor mati svojim otrokom kaže kervavo srajco ubitega očeta, da bi se tovaršije očetovih morilcev izogibali, ravno tako nas sv. mati katolijska cerkev s kervavim križem Jezusa Kristusa straši pred grehom, ki je vzrok njegove britke muke in smerti. V sedanjem času pa nam kristjanom svojim otrokom, cerkev razun križa kaže tudi šibe, s katerimi je do kervavega tepen bil, žreblje, s katerimi so ga na križ pribili, ternje, s katerim so ga kronali; nam čaže vse orožje s katerimi so ga mučili, da bi gotoveje naše serce genila. Ona nam celo leto in vsak dan pri vseh cestah in po vseh katolijskih deželah skoz kazanje božjega razpetja kliče: „Otroci! pogledjte na kervavo smert Jezusa Kristusa, in izogibljite se greha, ki je umoril nedolžnega Zveličarja.“ — Ko je očak Jakob objokoval svojega sina Jožefa, od kterega je mislil, da ga je divja zver umorila, si je oblekel tožno suknjo in je dolgo časa žaloval; mi pa bi morali zavoljo križeve smerti Jezusa Kristusa svoje žive dni suknjo prave serčne pokore nositi; in sv. cerkev nas v postnem času na to posebno opominja.

Če se kje prepoveduje prek njive ali prek travnika hoditi, postavi se ondi znamenje prepovedi: ali dve palici navskriž, ali se pa jama skoplje. Kako znamenje prepovedi pred grehom pa mu sv. cerkev stavi? — Klement Aleksandrijski nas uči: „Naše grešnosti meja je Gospodov križ in Gospodov grob.“ Pri pogledu sv. križa se moramo od grehov obrniti; pri spominu na Kristusov grob moramo za greh umreti. Nobeden lastni greh ne bo brez kazni ostal, ker so se ptuji grehi nad nedolžnim Kristusom tako jako kaznovali. — So bili in so še zdaj ljudje, ki svet preveč ljubijo in zato velijo: „Mi si veselja ne damo kratiti in braniti; mi hočemo po svojih željah živeti.“ Takošnji naj pogledajo na sv. križ, ki se njim v cerkvah, pri cestah in na verhjih kakor mejnik greha stavi. Sv. Jeronim zato uči: „Če so v tvoje serce skoz počutke prišli dušni tatje, pomori jih skoz pogled na Kristusov križ.“ — Dvojne kazni so tedaj tisti vredni, ki vsak dan sami nad seboj križ delajo in povsodi križe vidijo, svoji grešnosti pa vendar nobene meje nočejo postaviti ter Kristusovo razpetje kot prazno strašilo porajtajo. — Po trojno kazen pa si tisti zaslužijo, katerim križ na turnu farne cerkve kaže mejo grešnosti, oni si pa tudi še v božjih hišah svojo prevzetnost podstopijo uganjati; ker pisano je: „Kdor cerkev božjo skvari, tistega bo Bog tudi skvaril.“

Tega zveličanskega opominjanja, namreč sv. križa, pagani in židovje pred Kristusom niso imeli, in tisti, ki še zdaj Kristusa ne poznajo, tudi ne vejo za to mejo grešnosti in so zato velikega pomilovanja vredni. — Kristjani pa, ki Kristusa poznajo in njegovo muko, njegovo razpetje povsodi vidijo, pa svojo grešnost v nemar uganjajo, ne bodo imeli izgovora. Od njih bode se reklo: „Tiru in

Sidoni, Sodomi in Gomori se bo na sodnji dan ložej godilo, kakor takemu nehvaležnemu, nespokorjenemu rodu.“

3. Cerkev nam Kristusovo terpljenje zato tolikokrat pred oči stavi, da bi se kristjani s pogostim pogledom Zveličarjevega terpljenja v Jezusa tako zamislili, da bi njegove sv. kreposti nasledovali ter s sv. aposteljnom Pavljom tudi od sebe reči zamogli: „Živim, ali ne več jes, ampak v meni živi Kristus.“ — Podajmo se zato radi pod križ Jezusa Kristusa, ki je zvirovčina vseh milosti. Tam se bomo vseh čednosti naučili, tam bomo našli razsvitljenje za naše dvombe, moč proti skušnjavam in nevarščinam, pa tudi moč k vsem dobrim delom.

Ko je Mojzes Izraeljsko ljudstvo v puščavi imel, so kače veliko množino Izraeljcev popikale in pomorile. Na zapoved božjo dal je Mojzes kačjo podobo iz bron napraviti in visoko obesiti. Vsak, ki je od pravih kač ugriznjen to podobo pogledal, se je zvrčal. Ravno tako nas pogled Kristusovega razpetja na duši od grehove bolezni zvrča, in zveličanski popolnosti nasproti pelje. — Ti visoka prevzetna glava! stopi pod sv. križ in se ondi ponižnosti uči! Tam boš videl, da kralj nebes in zemlje ternjevo krono nosi; tam boš videl, da se Sin božji poniža noter do sramotne smerti na križu; tam boš videl, da Kristus gol na križu visi, ti pa se črez svoj stan in črez svoje premoženje gizdavo nosiš. — Skopec, če se ti hočeš prepričati, kako jako tvoj greh Bogu merzi, glej na križ! Ko se je Gospod na križ vlegel, pustil je svojo edino suktnjo vojščakom in je darežljivo na križu za nas grešnike slednjo kapljo svoje kervi prelil. — Ah! kdo bi se še dolže nečistosti dal, če vidi, da je Kristus zavoljo grehov na vsem životu ranjen, s kervjo oblit, in poln bolečin? — Kdo se ne bi zavidnosti sramoval, če pod križem čuje, da Kristus Dizmasu nebesa obeta? Kdo se ne bi požrešnosti odpovedal, če misli na žolč in jesih, kterega je moral Jezus zavoljo nas piti. — In ti jezičnik in jezljivec! uči se pod križem od Jezusa svojo prekoredno hudo jezo berzdati, svoj jezik strahovati.

Glej! On je vsegamogočen, pa se ni grozil; ljudstvo pod križem stoječe ga zasramuje, on pa ne izreče žale besede, samo moli: „Oče odpusti jim, zakaj oni ne vejo, kaj delajo.“ — Tudi ti umajuh (lenuh) pridi sem k božjemu križu, in premisli, kako stanoviten je Jezus pri doverševanju našega odrešenja. Tri ure visi živ v neizrekljivih bolečinah z največo poterpežljivostjo na križu, potem pa zakliče: Dopolnjeno je! in umerje — za grešni svet. —

O Kristusovem terpljenju je že več stotin let poprej prerok Zaharija prerokoval rekoč: „Na tisti dan se bo za Davidov rod in za vse ljudi, kteri Jeruzalemu prebivajo, zvirovčina odperla, v kteri se bodo grehi umivali.“ In ta zvirovčina so rane Kristusove. Te rane nas v dobrem poterjujejo in od greha vračajo. Zato če ste v

molitvah publi, v poslih svojega stana vmanji in nemarni, poglejte na sv. križ, tam bote zagledali pet kervavih ran, ki so na križu dobljene; v njih bote dobili moč k dobrim delom in zatajevanje v skušnjavah. Starodavni učeni mož Origenes zato pravi: „To je gotovo; kjer se Kristusovo terpljenje v sercu nosi, tam dobro raste in greh perve oblasti nima.“ Ker je Kristusovo veselje, s svojo milostjo vedno pri ljudeh biti, zato nam po katoljski cerkvi naroča in nas k sebi vabi rekoč: „Deni mene, o kristjan, za posebno znamenje na svoje serce; deni me za posebno znamenje na svojo roko.“ Sv. Ambrozij pa te besede tako razlaga: „Deni, o človek, Jezusa na svoje serce, da ga vsikdar ljubiš; — deni ga na svojo roko, da v njegovem imenu vsikdar dobra dela doprinašaš.“ — Da bi se od Jezusa pri vseh prilikah po nebeškem izgledu lepega in pobožnega zadržanja naučili, zato nam katoljska cerkev Kristusovo terpljenje tolikokrat kaže.

4. Naposled pa je za vas vse, ki na zemlji s težavami obloženi živite, spomin na Kristusovo terpljenje, pogled na sv. križ velika tolažba, s katerim si morete težave in nadloge polehkotiti, ja tudi posladiti. — Ko je Izraeljsko ljudstvo po izhodu iz Egiptovske dežele bilo v puščavi, je na nekem torišču našlo samo bridko vodo, ktere ni bilo moči piti. Bog pa Mojzesu zapove, v tisto bridko vodo neki les djati, in kaj se zgodi? Voda se je posladila. Ravno tako Kristusov križ ali Kristusovo terpljenje, če se verno v sercu nosi, vse nevolje, križe in težave človeškega življenja polehkoti in posladi. — Če te bolezen muči, če se od same bolečine in slabosti na postelji ne moreš gibati, poglej na Kristusovo razpetje. Kristus je poln ran, ki ga hudo žgejo, je na križ prubit, in se ne more premkniti, in če bi se premaknil, bi še svoje bolečine povečal. On po nedolžnem terpi zavoljo tebe, pa vendar večje težave terpi, kakor so tvoje. On ni mogel drugači v nebeško čast svojega Očeta priti, kakor skoz terpljenje; njegova cesta mora biti tudi tvoja cesta. Na to misli, če v svoji nevolji Kristusovo razpetje gledaš, in ti boš ložej svojo voljo podvergel volji božji; boš si težavo polehkotil, boš si cesto v nebesa nadelal, kjer Kristus plačitelj vseh poterpežljivih nevoljašcev kraljuje.

Če se tebi, o kristjan! siromaštvo težavno vidi, premisli, da je božji Sin, Jezus Kristus, na zemlji tudi siromak bil in vsem ljudem, kakor hlapec, služil. On sam pravi, da ni imel toliko lastine, da bi na njo glavo naslonil. Bodi teh misli in ložej boš nosil siromaštvo. — Če te sovražniki preganjajo in ti krivico delajo, misli, da je Kristus tudi sovražnike imel, pa s tem razločkom, da jih je imel po nedolžnem in take, katerim je dobrote skazoval, ti pa si dostikrat sam skoz svoje grehe sovražnike delaš; on se je sam rad iz ljubezni do nas v oblast svojih sovražnikov podal, da bi nas odrešil, ti pa si dolžen razžaljenje sovražnikov z ljubeznijo prenašati,

da si večne kazni odslužuješ. To misli in boš do bližnjih ljubeznjivega srca postal.

Če imaš od dela težke žule ali od nesreče tožno serce, misli na Jezusa, ki je krušnemu očetu sv. Jožefu kot tesač delati pomagal in se od dela in daljnih potov utrudil. — Ko je nekatere dni pred svojo smertjo iz oljske gore gledal mesto Jeruzalem, se je razjokal, ker se ni dalo poboljšati; poprek je imel skoraj vedno tožno serce zavoljo človeških grehov in na oljski gori je od same žalosti kervavi pot potil. Ali pri svojih trudih se je s tem oserčeval: „Jes moram voljo tistega spolniti, ki me je poslal, moram delati, dokler je dan, ker pride noč, v kateri se ne bo dalo nič opraviti.“ V svoji žalosti si je mislil: „Oče! ne moja, ampak tvoja volja se naj zgodi.“ Če si ti, moj kristjan! s svojim stanom nezadovoljen, reci z Jezusom: „Jes ne iščem svoje volje, ampak voljo mojega Očeta, ki me je v ta stan postavil.“ V nekem starem pismu je čitati (brati): Nekdo, drugači pobožen, ni bil s svojim stanom zadovoljen, in se je zato hotel v drugi kraj preseliti. Kristus se mu prikaže rekoč: „Namoči svoj kruh v mojo kri in z veseljem boš jedel svoj kruh.“ Človek to učini in skušnavo nezadovoljnosti premaga, to je, on si je Kristusovo kervavo smert pred oči postavil ter spoznal, da so njegove težave poleg Zveličarjevih težav male in lahke in skoz te misli je postal zadovoljniji. — Tako bodo se tudi nam naše težave lažje zdele, če bomo imeli Kristusovo terpljenje pred očmi. — Delo v goricah je težko, vendar ves trud lahko prestojimo, če na veselo bratvo mislimo. Tako nas tudi težave na zemlji za nebesa pripravljajo, kjer bo plačilo brez mere in veselje brez konca. Kaj je mučence boljše v terpljenju tolažilo, kaj jim več poguma delalo, kakor pogled in spomin na Kristusov križ in na njegovo terpljenje? Svoje rane in svojo smert so Kristusovim ranam in Kristusovi smerti darovali in si na tak način nebesa prislужili.

Sklep.

Te vzroke je sv. cerkev na misli imela, ko je zapovedala, po vseh krajih in ob vseh časih spomin Kristusovega terpljenja, sv. križ, staviti; namreč: da bi nas ta spomin k hvaležnosti do Zveličarja budil; da bi nas od greha vračal, k dobrim delom spodbujal in v naših težavah tolažil. — Zato nam bodi Kristusovo terpljenje vedno v spominu. Ali poleg tega moramo tudi pokazati, da nam je ta spomin prava resnica. To pa se bo dopolnilo, če bomo sv. rešnje Telo, kot najmočnejšo pomoč k zveličanju v tem letu in znanprej večkrat in po vrednem prijemali. Molimo zato danes z gorečim srcem: „O Jezus, ki si za nas na križu umerl in rekel: Kedar bom na križ povišan, bom vse ljudi k sebi potegnul: podeli nam milost, da bomo tudi mi svoje grešno meso

križali, poleg tega pa križe in težave voljno nosili. — Prejmi nas zdaj v svoje ljubeznjivo serce; bodi naš vodnik po vseh potih, naš pomagač pri vsakem delu in pri vsaki težavi, da bomo na sodnji dan pod zastavo tvojega sv. križa z vsemi angeljci in svetniki v nebeško kraljestvo šli. Amen.

Pridiga pri shodu za odvernitev kuge.

(Spisal in govoril v Rušah 8. sept. 1831. Fr. Cvetko.)

„Jes sem Gospod tvoj zdravnik.“
(II. Mojz. 15, 26.)

V v o d.

Kaj pomenja danes žalostna tihota tolikega ljudstva? Zakaj sem jes danes v tej ptuji fari, ko je vendar moja dolžnost in tudi moje veselje prazniški dan na sv. mestu domanje predganjce biti? K čemu ste danes Lembaška in Ruška fara v eni cerkvi zbrani? Jes vidim tukaj stare v siromaškem oblačilu serčne ponižnosti, in vidim mlade bodeče ternje v znamenje pokore na glavi nositi. Kaj vse to pomenja? Pomen danešnjega shoda je združenje kerščanske molitve, katero mi zato proti nebesom pošiljamo, da nam Bog ne bi v naše kraje pomora poslal. Že se namreč čuje glas, da je ta pomorska griža prišla v štajersko deželo, v nemške kraje ob ogerski meji. In ta glas je za nas ravno tak strah, kakor če v daljnih krajih vidimo močno bliskavico ter strahoma mislimo: tam je ploha, povodenj, toča, germlavica, gromska strela, poprek nevolja in kakor se zdaj na ljudi daljnih krajev zleva, tako utegnejo v kratkem oblaki tudi na nas svojo jezo vsipati. Ja, tako se nam Bog zdaj z daleka z boleznijo pomora grozi, v kratkem, če je njegova volja utegne tudi na nas segniti. On pa nam s tem strahom posebno to na znanje daje, kar je nekdam skoz Mojzesa Izraeljskemu ljudstvu povedal rekoč: „Mojzes; veš, zakaj jes svojemu ljudstvu težave pošiljam? Ker me za Gospoda ne spozna. Pa idi in mu povej: Ako poslušáš glas Gospoda, svojega Boga, in storiš, kar je prav v njegovih očeh, in si pokorno njegovim ukazom, in spolnuješ vse njegove zapovedi; ti ne bom pošiljal nobene bolezni, kakoršne sem pošiljal Egipčanom; zakaj jes sem Gospod, tvoj zdravnik.“ (II. Mojz. 15, 26.) — Kristjani! kaj hočemo mi v tem strahu začeti? Pri kom pomoč iskati? Mi nočemo tako dolgo čakati, da bi bolezen črez nas svojo pogubljivo moč raztegnila, temuč mi hočemo zdaj svoje roke k Bogu vzdigniti, od kterega pride življenje

in smert, zdravje in bolezen; mi ga hočemo za Gospoda spoznati in svoje grešno življenje poboljšati, ker ravno to išče Bog s to boleznijo, in pri nas še le s strahom pred boleznijo. Jes vam bom torej v današnjem nauku povedal:

1. Kaj nam hoče Bog s pomorom in s strahom pred pomorom dopovedati?

2. Kaj moramo zanaprej storiti, da njegovo jezo potolažimo?

Ti zdravje bolnih, Marija! mati Kristusova! k tebi smo polni zaupanja pritekli; oglej se milostljivo na nas, sprosi nam pri svojem Sinu milost, da bomo zdravi na duši in na telesu ter si pri vsaki težavi, ne večih kazni, temuč vedno bolje nebesa zaslužili.

Vas pa prosim, odprite mi svoja serca!

I. del.

Zdravi ljudje ne porajtajo veliko na zdravnika in ne gledajo veliko na tiste hiše, v katerih se zdravilo pripravlja; ali če se bolezen prikaže, tedaj se prosi pomočnik in skerbno se iščejo tiste trave, s katerimi se zdravje spet pridobi. — Dokler voda tiho in mirno teče, imajo brodarji na šajkah (čolnih) svojo šalo in smeh; ali kedar vihar pride in valove vzdigne; kedar pridejo blizo vertulike, ki bi ladijo požerla, ali blizo pečine, ki bi šajko raztergala, tedaj henja ves smeh, vsa šala, in vsak prime zvesto za svoje veslo, napne vse svoje moči in prosi Boga v nebesih za usmiljenost in svetnike božje za pomoč. Tako tudi Boga večidel ljudi v dobrih, srečnih dnevih pozabi in skoro v vseh časih se mora spomin na njega in na njegove dobrote z velikimi nevoljami in nesrečami buditi.

Ravno to smo tudi mi storili; mi smo na svojega Boga pozabili, ko smo bili z dobrotami blagoslovljeni. Žalostna resnica, ki skoro vse ljudi sedanjega časa zadeva! Dosti izmed nas se jih je tako zadržalo, kakor pravi kralj David v svojem 13. psalmu rekoč: „Nespametnjak pa je v svojem sercu rekel: ni Boga“. Če nespametnjak reče, da ni Boga, tedaj hoče toliko povedati, da ni nobenega sodnika, ni nobenega Gospoda, ki bi grehe kaznoval in na človeška dela gledal. — Žato tedaj nemarni ljudje našega časa rečejo: Ni nobenega Boga. — Na to pa bodo se nekteri izgovarjali in rekli: „Kedaj smo mi Boga tajili? Kdo nam more dopričati, da je ta grozovitna beseda iz naših ust prišla“? Ali jes jim na to odgovorim: Čeravno tega z besedami niste pravili, ste pa v djanju tako živeli, kakor da ne bi nobenega Boga v nebesih ne bilo. Poglej okoli po svetu, o pravični kristjan! in našel boš dosti ljudi, ki v svojih starih grehah v nemar naprej živijo. In kolika množina grehov bi se nam še le prikazala, ko bi mogli ljudem v serca pogledati, ker se že zunaj toliko grehov vidi in čuje. Po mestih in

vesnicah se vidi štimanost in nevera pri zlahtnikih, razuzdana izreja otrok; skopost in krivičnost pri bogatih, nemarno življenje pri siromakih, prelamanje zakonske prisege pri zakonskih tovariših, vse sorte nečistost pri mladini, pijanost pri moških, pohujšanje pri ženskah, sovraštvo, nevoščljivost in krivičnost med sovražniki, kletvice, krive prisege, grajanje, ograjanje, umajuhanje (lenoba). Znajdejo se dekličiči, ki nedolžni sad pod svojim srcem umorijo; znajdejo se hlapci in dekle, ki ne poznajo zvestosti in pokornosti; ubogi ljudje, ki ne poznajo ponižnosti in hvaležnosti. Stari in mladi so v spolnjevanju svojih dolžnosti nemarni, in grehe v sebe pijejo, kakor vodenični bolniki vodo. In to se godi vsak dan, vsako uro, vsako minuto. Ni tedaj to tako življenje, kakor da ne bi bilo Bogu v nebesih? Ni to ravno toliko, kakor da Bog ne bi bil večni, in samo lesen Bog, od kterega se ne bi trebalo kazni bati? Tako se po hramih (hišah) živi.

In če dosebej pogledamo v hiše božje in opravilo božje službe, ali niso dandanes tudi taki najti, ki Gospodu Bogu tako pravijo, kakor je v Jobovih bukvah 21, 14. pisano, rekoč: „Pojdi od nas, mi ne maramo za znanje tvojih potov“; to je, mi nočemo po tvojem nauku v nebeško kraljestvo iti. Nekteri malokedaj božjo besedo poslušajo, kakor da bi se glasa božjega bali, da jih ne bi iz smertnega spanja zdramil; kakor da jim ne bi bilo treba tiste besede, katero je Bog na tolažbo in moč grešnim ljudem, kakor luč proti nebesom užgal. Sv. zakramenti se poredkoma prejemajo, kakor da bi duša brez milosti božje kaj premogla; sv. rešnjemu Telesu se ne skazuje dostojna čast, ker nekteri same nemarnosti še v cerkvi pred njim kolen ne pripognejo. Tisti mešnik, ki z vso resnico ljudi k poslušanju kerščanskega nauka, k spolnovanju njihovih dolžnosti priganja, se od lastnih ovčic s hudimi imeni obdaja. Poprek, tudi pri božjem opravilu se današnji dan ljudje zaderžijo, kakor da ne bi Boga za Gospoda spoznali.

Ko je Asirski kralj Senaberib z veliko vojsko Jeruzalemsko mesto opasal, poslal je Bog angelja, ki je eno noč sto in pet in osemdeset tavežent asirskih vojakov pomoril in mesto Jeruzalem odrešil. Tudi ta množina vsakdanjih grehov je kakor velika vojska, ki se nebesom ustavlja in je opaše; in zato, ker smo mi na Boga pozabili in se z grehi nanj stavimo, hoče smertnega angelja tudi k nam poslati, ki bo greh zaterl, nas-k dobremu napeljal ter med Bogom in med ljudmi mir božje pravice napravil; ki bi nas učil, da bi mi Boga, svojega Gospoda, spoznali; ker tako nam pravi sv. Avguštin: „Če drugači Bog nič ne opravi, tedaj v jezi ljudstvo drugači k sebi pelje.“

Da, spoznati moramo vendar enkrat Boga za svojega Gospoda, to hoče s tem pomorom, in nam posebej s strahom pred pomorom dopovedati; posebno s tem nam hoče zdaj to dopovedati, ker nas

je že večkrat z nevoljami k sebi klical, pa smo vendar spet na-nj pozabili.

Poslušaj tedaj, kerščansko ljudstvo, s kakimi težavami je Bog že petdeset let sem našo deželo k pokori opominjal. V letu 1783 se je Bog črez nas razserdil in je rekel po besedah preroka Joela: „Jes bom vam dal leta, v kterih bodo muhe in kobilice vse vjedle; one bodo moja moč, katero bom črez vas poslal.“ — V tistem letu so priletele kobilice v tako velikih šeregih (trumah), kakor so veliki deževni oblaki. Tudi v naše kraje so segale; na spodnjem in gornjem Ptujskem polju je bilo vse ujedeno; mraz je to živad pokončal, ali potem je nastal tak smrad, da je od njega in od glada med ljudmi nastala velika bolezen v spodnjih krajih Štajerske dežele, posebno pa na Hervaškem in Ogerskem. Ljudje so javkali, molili, poboljšanje obečavali. Bog jih je tudi uslišal in je poslal drugoč zdravje in rodna leta. — Pa črez malo let se je že Bog moral potožiti, kakor se je v starem testamentu črez Izraeljce potožil rekoč: „Vi ste mene, svojega stvarnika zapustili, in mene, svojega Gospoda, pozabili.“ In po devetih letih je Bog po besedah preroka Amosa drugoč rekel: „Užgal bom ogenj na ozidju v Rabi, in požerl bo njene hiše med terpljenjem ob dnevu boja, in oni in njihovi poglavarji bodo šli v ječo.“ (Amos 1, 14. 15.) In v letu 1792. se je začela vojska s Francoskim ljudstvom, ki je 23 let trajala. Koliko hramov je bilo požganih, koliko mest oplenjenih, koliko dežel zatertih! Žene so zgubile ljubljene može, matere mlade sine, soseske najboljše delavce. Zemlja se je trosila, kjer je smertonosno orožje gromelo; kakor gosti dež so kapale smertne kregle in kri je v potokih tekla; več kakor milijon naših vojakov je vzel meč in potem za bojem sledeča bolezen. V teh 23 letih se je boj po vseh krajih naše zemlje žaril, ja, tako rekoč celi svet je z jeznim plamenom pogubljive vojske gorel. In menite, da smo se mi poboljšali, čeravno smo sami in po duhovnikih molili: „Vojske reši nas o Gospod.“ Mi se nismo poboljšali in Bog se je spet moral potožiti: „Oni niso deržali pogodbe, katero so z meno sklenili, niso hoteli po moji zapovedi hoditi in so pozabili na mojo peterpežljivost in na moje dobrote.“ To je Bog v nebesih izrekel, in prej, kakor je francoska vojska celo henjala, poslal je Gospod nebeški tri nerodna leta, 1814, 1815 in 1816, v kterih se je spolnila kletvica, katero je Bog skoz preroka Jeremija Izraeljcem napovedal rekoč: „Če se tudi postijo, vendar ne bom uslišal njih prošnje; in če mi prineso žgavne in klavne darove, jih ne bom sprejel, ampak z lakoto jih bom končal.“ (Jerem. 14, 12.) Res so se ljudje postili, molitve so darovali v teh letih lakote, ali božja jeza ni prenehala, dokler se ni božja pravica spolnila. Ljudje so z medlim životom in vpadenim licem okoli hodili. Ker je jesti za človeško telo najpotrebniše, morali so ljudje celo take reči povživati, ki se v dobrih letih namreč za človeški živež ne deržijo. Kar so ljudje pomnili, ni bila

nikoli taka dragota. Joč, slabot, stradanje, bolezen, smert so bila očitna znamenja božjega serda. V letu 1818 je Bog zemljo drugoč blagoslovil, in od tistega časa smo v dobroti božji živeli; zdravje nam je streglo, zemlja nam je rodila, ali jes vas zdaj še enkrat vprašam: Ali smo mi po teh težavah izučeni boljši, Bogu dopadljivejši postali? Mi se nismo poboljšali, temuč po nekterih krajih smo še lagoši (hudobniši) postali. Pred nekterimi leti še ni bilo take okornosti: zdaj hlapci in dekle za noben strah ne marajo; pred nekterimi leti je bilo več pravice. Zdaj mora tisti, ki pravico hvali in derži, nekterokrat sramoto in škodo prestati. Pred nekterimi leti so še veški predstojniki vendar red deržali in strah davali; zdaj pa, če so poleg nemarnih starišev, menijo, da se nemarnost že ž njihovo črezredno pazljivost prežene. Pred nekterimi leti so se mlade ženske še vendar sramovale, če so zunaj zakona matere postale; zdaj jih pa tega ni sram; še s silo v take lagodne (hudobne) tovaršije tiščijo. Pred nekterimi leti so še ljudje na božje zapovedi in na cerkvene zapovedi kaj porajtali, zdaj pa hočejo red preobertniti in zapovedi, ktere so ljudje za posvetni hasek izmislili, bi morale črez tiste zapovedi biti, ktere je stvarnik nebes in zemlje postavil.

In ker smo zdaj našo lagodnost tako daleč gnali, kaj se vam zdi, kaj si je Bog naprej vzel z nami storiti? On si je naprej vzel nas drugoč kazniti; pa ne z bojem, v kterem samo prosti ljudje največ terpijo; ne z lakoto, pri kteri se prekupei obogatijo, in dragoto povzdignejo; ne s kobilicami, ki v zimi pobegnejo; temuč on nas hoče s tako boleznijo v strah vzeti, ki svojo pokončljivo oblast skazuje po zimi in po letu, v toplih in merzlih deželah, črez bogate in siromake, in najbolje črez tiste, ki zavoljo močnega telesa najrajši greh imajo. In da ga bomo prav za našega Gospoda spoznali, hoče nam v našem telesu jed, ki drugači življenje vzderžuje, pogubiti in še le v drobu škodljivo napraviti, čeravno je zunaj telesa zdrava. S tem on kaže svojo mogočnost in oblast črez ves svet. V Poljski in Ogerski deželi jih je že silno dosti pomerlo. Ta glas je za nas tako opominjanje, kakor sv. Hieronim pravi: „Usmiljeni in dobrotljivi Bog vedno naprej opominja, da mu ne bi trebalo roke po šibo stegniti.“ Kaj pa imamo tedaj mi v sedanjem času storiti, če hočemo božjo jezo potolažiti?

II. del.

Kar imamo mi storiti, če hočemo božjo jezo potolažiti, to se že iz poprejšnih besed lahko spozna; ali jes vam hočem vendar tudi to na kratko razložiti, da si bote doma to ložej premišljevali.

Mi moramo:

1. greha se izogibati; zakaj Kristus nam pri sv. evangelistu Lukežu tako pravi: „Po pravici vam povem, če ne bote

pokore delali, to je, greha se izogibali, bote vsi pogubljeni.“ In pri sv. evangelistu Matevžu govori Janez kerstnik farizejem: „Gadja zalega! kdo vam je pokazal (brez pokore) bežati pred prihodnjo jezo? Delajte tedaj vreden sad pokore . . . Zakaj sekira je že drevesom na korenino nastavljena. Vsako drevo tedaj, ktero ne stori dobrega sadu, bo posekano in v ogenj verženo“ (Mat. 3, 7. 8. 10.) Čas našega življenja je kratek in hiter. V treh letih je prišla ta pomorska griža dalje kakor 300 milj; če tudi nas doseže ter nam je umreti, rajši s pokoro umerjemo in tako živimo, da bo vendar konec vesel; ker tako je pregovor: „Če je konec dober, je vse dobro.“ Varujmo se toraj zanaprej greha.

2. **Storimo dobro;** ker tako nam Bog skoz preroka Ee-hiela pravi: „Jes nočem smerti grešnika, temuč da bi pokoro delal in živel.“ Živ pa je človek le tedaj pred Bogom, če poleg tega, da se greha varuje, dobra dela doprinaša. Da, ko bi naši grehi še tako veliki bili, Bog nam bo je zavoljo dobrih del odpustil; ker tako nam je obljubil pri preroku Izaiju rekoč: „Ko bi vaši grehi bili rudeči, kakor kri, če bote pokoro delali, bom vaše grehe umil, da bodo beli, kakor sneg.“ Ali vi ne smete misliti, da Bog od vas tirja kaka posebna dela. Storite le dolžnosti svojega stana, in vi ste Bogu dopadljivi.

Gospodarji! vi bodite zmerni, delavni, dajajte lepe izgledе, bodite prednji pri delu, pri molitvi, pri pravici, pri božji službi. — Žene! ve bodite izgled svetosti, sramožljivosti, dobrotljivosti, bogaboječnosti in dobrega gospodinjstva. — Hčere in sini! vi bodite delavni, pokorni, sramožljivi, nedolžni, tihi, pobožni. — Hlapei in dekle! vi bodite zvesti, poterpežljivi, zadovoljni, sramožljivi, delavni, ponižni in pokorni. — Farmani! vi bodite svoji cerkvi iz ljubezni vdani, ravnajte se po naukih vaših duhovnikov, ne pa po izgledih razuzdanega sveta. Poprek vi stari in mladi, oženjeni in ledični, naprejpostavljeni in podložni, storite svojo dolžnost na čast Gospodu Bogu, in Njemu bo to najboljša daritev.

3. **Molite iz celega serca;** ker molitev je tista zlata skledica, na kateri se morajo Bogu dobra dela darovati. Brez molitve ne pridejo dobra dela pred Boga, in brez pokore in dobrih del nobena molitev pri Bogu ni prijetna.

Sklep.

Ker smo danes sem pritekli, Boga za usmiljenje prosit, toraj poklekimo vsi pred tronom vsegamogočnega, usmiljenega Boga, našega Gospoda in Device Marije, naše izvoljene pomočnice, rekoč: „Vsemogočni Gospod, Bog vse tolažbe in milosti, poglej na nas, ki v ponižnosti pred teboj klečimo: mi spoznamo, da si ti naš Gospod, in naš oblastnik, in se voljno podamo pod pravično kazen tvoje modre sodbe. Zdaj nam je prava resnica, naše življenje po-

boljšati. O Gospod! če se pa kateri lažnjiv spokornik v tej sv. hiši znajde, tistega od zdaj kaznuj, da ne bodo nedolžni ž njim vred terpeli. Zdaj nam je prava resnica, tebi služiti, mi hočemo zvesto svoje dolžnosti spolnovati, in z našimi prošnjami ne poprej nehati, dokler ne bo tvoja jeza potolažena in naše življenje tebi dopadljivo; ne poprej, dokler nam ti po svoji obljubi ne pokažeš, da si ti naš Oče, naš milostljivi Gospod, naš zdravnik. Amen.

Govor pri nastopu č. g. župnika Janeza Weixelna.

(Spisal in govoril pri sv. Barbari v Halozah l. 1849 Fr. Cvetko.)

„Toraj idite in učite vse narode, in keršćujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha.“
(Mat. 28, 19.)

Vvod.

Danes je po cerkvenem redu 23. nedelja po binkoštih; ali za vas je ta nedelja posebnega pomena, ker vi dobite danes v svojo sredino novega duhovnega pastirja, visokovrednega gospoda Janeza Weixelna, ki so vam že od več let znani, ker so pri vas kot kaplan služili. Oni prejmejo danes dolžnost in oblast, vas k dobrim delom navajati, od hudega vračati in v nebesa ravnati. Oni bodo znanprej oče in vodnik Barbarske fare, za tega voljo bode se jim pred vašimi očmi podala štola, bela robača (koretelj) in tudi evangeljska mešna knjiga. — Štola pomeni oblast odpuščenja grehov in cerkvenega vladarstva poprek; bela robača znamenje, da vam hočejo vaš novi g. fajmošter lepe lastnosti nad sebo kazati, to je, oni hočejo sami tisto učiniti, kar bodo vas z besedo učili; evangeljska knjiga pa pomenja, da vas hočejo le tisto učiti, kar je Jezus Kristus sam učil. — Visokovredni g. Weixl so pri več farah svojo sv. službo opravljali, ter Kristusovo naročenje spolnili: „Idite toraj in učite vse narode in keršćujte jih v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha“; pa visokovredni gosp. Weixel so svojo sv. službo tudi vredno opravljali, ter bili povsod dragi svojim farmanom, ljubeznjivi in verni svojim prijateljem; so bili in so še zdaj od svoje naprejpostavljene duhovne gosposke spoštovani. — Tudi vi, moji dragi Barbarski farmani! bote tedaj radi in popolnoma tiste dolžnosti spolnovali, ktere imate proti svojemu namenu gospodu fajmoštru spolnovati; vi bote jim v roke segali in tako svojo serčno obljubo poterdili.

Te dolžnosti pa vam hočem jes danes na kratko razložiti.

Jezus Kristus naj razsveti mene, in naj razsveti vas! V njegovem sv. imenu bodite pripravljani na moje besede!

Razlaga.

Kaj je dolžnost našega prednjega pastirja? To-le: Oni vas morajo v kerščanskih resnicah podučevati; vam sv. zakramente deliti, namreč vašo deco kerščevati, v spovednici grehe odpuščati, za vas vsako nedeljo in vsak zapovedan svetek (praznik) daritev sv. meše Bogu priporočati, vaše zakone blagoslavljati, vaše duše v smertni sili tolažiti, s svetim rešnjim Telesom in s svetim oljem okrepiti, vaše mertvo telo z božjim blagoslovom počastiti in vas z lepim bogaboječim izgledom k nebesom voditi. Njim sv. pismo te dolžnosti naroča, ko jim pravi: „Pazko imej na svojo čredo, črez katero te je sv. Duh za pastirja postavil; hrani k večnemu življenju svoje farmane, za ktere je Jezus Kristus svojo lastno kri pretil.“ — Moj ljubljani prijatelj Janez Weixel, vi bote te dolžnosti zvesto in z veselim Boga ljubečim srcem spolnovali. Vaša bogaboječnost, vaša učenost in neutrudljiva skerb za vse dobro, tudi vaša ponižnost meni poterdi, da bote božje kraljestvo pri sv. Barbari z ravno tako voljnostjo razširjali, kakor ste to pri sv. Andražu na Goriškem učinili. — Zato se zdaj k vam, vi farmani! obrnem in vas vprašam: Veste vi! ktere dolžnosti imate do svojega novega gospoda fajmoštra?

Te le dolžnosti imate vi do njih:

1. Vi jih morate iz serca ljubiti. — Sv. apostelj Pavelj pravi v svojem listu do Tesaloncev: „Ljubljani bratje! mi vas opominjamo, tiste, ki med vami božjo besedo razširjajo, posebno spoštovati in ljubiti za voljo njihovega imenitnega posla.“ — Dolžnost, svojega duhovnega pastirja ljubiti, se opira na tisto zavezo, ki pastirja in čredo veže; na tiste dobrote, ktere dobijo ovce od pastirja; na tisti trud, s kterim si on zavoljo zveličanja neumerjočih duš prizadevlje. Saj je duhovni pastir tisti, ki se vsem drugim dobičkom odpove ter se vsega vam na službo da. On vas vodi od vaše zibeke skoz vse dobe vašega življenja; kot angelj varuh hodi z vami po cesti vašega življenja zdaj z naukom, zdaj z opominjanjem, zdaj s potrebnim grajanjem. On vas tolaži, on vas blagoslavlja, on za vas moli in vaše grešne rane vrači; in to ne samo enkrat ali do ene dobe, ampak noter do skrajne ure vašega življenja. — Kedar vas vse drugo zapusti, in tudi vi vse zapustiti morate, vas eden ne zapusti, in ta je vaš duhovni pastir; on vas obišče na bolni postelji, vas okrepi z rešnjim Telesom za ozko berv proti dolgi večnosti, vas z besedo božjo spodbuja, da vas smertni strah ne premaga, in če s pravo pokoro iz sveta odidete, vam v Jezusovem imenu zagotovi nebesa, sprevodi dušo z molitvami v večnost, ko se od trupla loči, in ne neba tudi po smerti svojih

farmanov za nje moliti, daritev sv. meše opravljati in na tak način vernim dušam v vicah na pomoč priti.

Ali si tedaj vaš duhovni pastir ne zasluži, da bi ga tudi vi ljubili, ker on vas ljubi; — da bi tudi vi njemu vse dobro želeli, na-nj največe zaupanje imeli, in celo svoje serce njemu zaupali, ker vam on toliko dobrega skazuje?

2. Iz tega pa izhaja druga dolžnost; namreč: Vi morate svojemu duhovnemu pastirju tudi hvaležni biti. — Spodobi se in pravica je, da farmani tistega moža spomin globoko v sercu ohranijo, kateri v njihovo dušo seme lepega zadržanja seje; kateri jim cesto v nebesa kaže, kateri malo deco (otroke) v šoli uči, doraščeno mladino vodi, stare ljudi v dobrem poterjuje in nevoljnike tolaži; kateri je svojim ovčicam z dobrim svetom in gotovimi darovi vsikdar na pomoč; kateri po noči in po dne, v zimi in v vročini, v lepem vremenu in v nevihti, v najbožnejše hiše, včasih z nevarščino svojega zdravja, dostikrat tudi z nevarščino svojega življenja svojih ovec priteče iskat, da se ne bi nobena zgubila. Takemu možu, takemu dobrotniku dohaja zahvala in voljna postrežba, ker, kakor Jezus Kristus sam pravi: „Delavec je svojega plačila vreden.“ — Nehvaležnost in krivica bi bila, ko bi fajmoštra farmani na njegovih njivah poškodovali, družino odbijali, ko bi svojega dobrotnika ogovarjali, mu pravice kratili ali zaterli, ali ga celo s tožbami mučili, kakor je zdaj nastala nespodobna navada. — Jes pa imam upanje, da boš ti, moje kerščansko ljudstvo Barbarske fare! svojega novega gospoda fajmoštra ljubilo in spoštovalo; da boš jim tisto poštenje in čast skazovalo, ktera namestniku božjemu dohaja.

3) Tretja dolžnost od vaše strani do vašega prednjega duhovnega pastirja je, da jim bote pokorni in da bote božjo besedo iz njihovih ust radi poslušali. — Pokorščina do njih se bode pa pokazala, če se bote dali tako vpogibati, kakor bodo vas visokovredni g. Weixel ravnali. Oni so zdaj tista oseba, ktero si je Bog izvolil, skoz pravično gosposko vas voditi in k večnemu življenju pripeljati. Za voljo tega pa morate njihovo besedo v pridigah in v kerščanskih naukih z veseljem poslušati. Tista beseda, ktero bodo vam oni v božjem imenu povedali, bode v vašem sercu od Boga posebno blagoslovljena, ker domanji pastir pozna najboljše potrebe svojih ovec in tudi ve najboljše, ktero vraštvo je njihovih duši na hasek. Ne ogiblajte se torej svoje domanje cerkve. Cerkev sv. Barbare je za vas tisti kraj, kjer imate vi iskati luč za svojo pamet, spodbudo k dobrim delom in tolažbo za svoje serce. In tu bote vse to našli, če bote pokorni in si prizadevali to z dobrim srcem iskati; ker visokovredni g. Weixl bodo si prizadevali vaše serce gibati in kerščanske resnice vam tako zastopljivo razlagati, da bote veselje dobili k bogaboječemu življenju.

4. Četerta dolžnost od naše strani je: Vi morate v Barbarski

fari svojemu gospodu fajmeštru pomagati, da se bode pohujšanje zabranilo, da zapeljivci ne bodo prevelike moči dobili, da se poprek ne bo tisto od zadi podiralo, kar bodo vaš gospod Weixel od predi stavili. Naj vsak za se tisto na stran pusti, na čem bi se vtegnili drugi farmani spodtikati; naj na stran pusti, česar nedolžnost ne sme videti in ne čuti, in kar bi moglo občinski mir v Barbarski fari motiti ali podirati. — Vi sami znate, da so zdaj razuzdani časi. Zatorej stariši! opominjajte in strahujte svojo deco (otroke) sami, ne pripuščajte jim vsega, kar si mislijo. — Vi gospodarji in gospodinje! imejte na svojo družino tako skerb, kakor da bi vaša deca (otroci) bili, zakaj sv. Pavelj pravi: „Če pa kdo za svoje domanje ljudi nima skerbi, je vero zatajil in je lagoši od nevernika.“

Vi bratje in sestre! sosedi in sosede! prijatelji in prijateljice! opominjajte drug drugega k dobremu, pogradjajte z ljubeznijo nad bližnjim hudo! bodite vsak svojemu bližnjemu izgled pobožnosti, bratovske ljubezni, bogaboječnosti, ponižnosti in pogajljivosti. Na tak način bote vi svojemu duhovnemu pastirju vižarsko skerb polehкотili. Posebno pa vas prosim, vi sodci (župani) Barbarskih občin! deržite kerščanski red. Premislite, da se tam sreča podere, kjer reda ni in kjer se sv. vera zatere. Premislite, kako dosti grehov zabranite, če prvemu grehu močen jez postavite.

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. O. Lenart Freuendorfer je povišan za škofjega duhovnega svetovalca. Č. g. O. Maurus Kollman pride za administratorja v Bitinje. — Čč. gg. fajmoštra Jerman Juri in Wuherer Luka sta svoje fari Borovlje in Štabenj menjala. Č. g. Aichholzer Fr. je dobil faro Tiffen, č. g. Wegscheider Juri faro št. Mihelj na Gospasveškem polji in č. g. Lubej Jan. faro Gorjani ob Zili. — Č. g. Primožič Valent. gre za provizorja v Radovče. — Za kaplane so postavljeni čč. gg. Sirnik Janez v Etendorf, Matevžič Val. v Kotarče in Einšpieler Gregor v Zabnice. — Umerla sta čč. gg. Wucela Anton in Škarbina Joško. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Čč. gg. so postali župniki: Žust Janez v Rovtah, Zorc Anton v Mokronogu, Šos Mih. v Beli cerkvi, Karet Jan. v Jesenicah, Vrančič Ign. v Zagradcu in Demšar Jan. v Ledinah. Č. g. Kljun Karol je bil inštaliran na Ravberjevo beneficijo. Prestavljeni in na novo nastavljeni so čč. gg. Tavčar

Fr. iz Kranja k sv. Joštu pri Kranji, Kregar Franc v Kranj, Saxer Janez, novomešnik, v Predoslje, Pogorelec Adolf, od sv. Petra na Brezovico, Škufca Ludvik Leskavec pri Loki, Zbašnik Franc v Trebnje, Kogej Ferd. v Mirno peč, Bevc Janez, v Podkraj, Kadunc Fr. in Pekovec Jožef v Hrenovice, Zupanc Jernej, novomešnik v Kamnogorico, Merjašič Jožef v Škocijan pri Dobravi, Zalokar Jožef, nov., v Čermošnjice, Mavrič Janez v Dolenjovas, Varl Tomaž v St. Jernej, Poklukar Jožef v Sodražico, Terček Mihel, nov., v Metliko, Ceme Karl iz Št. Jurja v Mengeš, Lavtižar Jožef v Št. Jurij pri Kranji, Jerše Alojzij v Poljane, Bele Janez, nov., v Stari log, Rus z Verhnike v Begunje pri Cirknici, Pipan Andrej na Verhniko, Berčič Peter, nov., v Polhov gradec, Železnikar Janez iz Šmarjete za kurata v Št. Vid pri Berdu, Plevanec Janez v Šmarjeto, Ogrin Peter s Trate v Boštanj, Ferčej Matevž na Trato, Mazgon Janez v Drago, Lah Valentin v Naklo, Molek Martin v žensko kaznilnico v Begunjah, Aljančič Valentin v Predvor, Močilnikar Jožef v Št. Peter pri Novem mestu, Regen Jožef, nov. v Dole, Laznik Jožef iz Žužemberka v Šmarije, Merčun Rok, sem. duh., za prefekta v Alojznico, Malenšek Martin, sem. duh. v Černomelj, Ažman Šimen, nov. na Jesenice, Bobek Alojzij, nov. v Loški Potok, Gregori Fr., nov. v Svibno, Potočnik Tom., nov. v Horjul, Samide Jožef, nov. Mozelj, Zore Franc, nov. v Stopiče. Ključevšek Nace je bil inštaliran za Spodnji log (Unterlag). V pokoj gresta Zeller Jan., fajmošter v Svibnem in Zupan Urh. — Umerla sta čč. gg. Slapnik Mat. in Krašovec Juri. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Ditrih Urban je postal dekan in knezošk. duh. svetovalec; č. g. jubilant Globočnik Fr. je tudi postal knezoškof. duh. svetovalec. Č. g. Setznagel Škend. je dobil faro na Muti. Č. g. Dovnik je postal provizor v Šoštanju in Podhostnik Andr. v Tinjah. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Zmazek Fr. v Stariterg, Kolenko Martin v Lembah; Haubendreih Alojzij k sv. Marjeti pod Ptujem; Fišer Ant. mlaj. k sv. Petru pod Mariborom; Šijanec Alojzij v Šmartin v Rožni dolini, in Štuhec Marko v Monšperg. — Č. g. jubilant in župnik pri sv. Mihelu poleg Šoštenja je umerl. R. I. P.!

Terzaška škofija. Č. g. Depiera Božič ni šel za župnijskega oskerbnika v Momian, ampak v Grizinian; č. g. Ivič Janez gre ravno tako v Momian; Vidali Dominik, v Grizinianu je imenovan korar kuratni v Piranu; č. g. Svetlin Peter je izvoljen kurat v Avberju. — Umerl je č. g. Troha Franc v pokoju v Idriji. R. I. P.!